

13. Kalem Şairlerinden Ozan Ömer Kırmıt'ın Hayatı ve Şiirleri¹**Metin DEMİRCİ² & Adem BULUT³**

APA: Demirci, M. & Bulut, A. (2024). Kalem Şairlerinden Ozan Ömer Kırmıt'ın Hayatı ve Şiirleri. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (43), 264-292. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14060205>

Öz

Ömer Kırmıt, 1949 yılında Osmaniye ilinin Düziçi ilçesinin Gökçayır köyü Arapçukuru Mahallesinde dünyaya gelmiştir. 1956 yılında ilkokula başlamış, ancak eğitimi yarıda kalmış; 1967'de gittiği askerliği 1969'da tamamlamış. 1795'te ilkokul diplomasını almış, 1976'da devlet memuru olmuş, 1980'de ortaokul diplomasını almış, 1985'te de Düziçi Anadolu Öğretmen Lisesine geçmiş ve burada 20 yıl çalışmıştır. 2011 yılında da emekli olmuştur. Ömer Kırmıt, hâlen hayatta ve velut bir kalem şairi olarak şiir yazmaya devam etmektedir. 1962'de babasına hitaben yazdığı şiirden günümüze kadar yazmaya devam eden Ozan Ömer'in 400'ün üzerinde o kadar çok şiiri olmasına rağmen maalesef bir tek şiir kitabı vardır. Şiir kitabını ismi: *Dünü Bugünü Yarını Anlatır, Şiirler ve Hayata Bakış*'tir. Kitap Ozan Ömer'in şahsî gayreti ve maliyetini kendisi karşılayarak, hatıra olsun diye sınırlı sayıda 2022 yılında bastırıldığı bir kitaptır. Ozanın çalışmaya konu edinmesinin sebebi ise günümüzde yok olmaya yüz tutan kalem şairliğini Ömer Kırmıt vasıtasıyla kayıt altına almaya çalışmak ve hem ozanı hem de eserini tanıtmaktır. Çalışmada Ozan Ömer Kırmıt'ın hayatı, kitabı ve edebî şahsiyeti üzerinde durulmuş olup hayatı hakkındaki bilgiler yazmış olduğu şiir kitabından ve ozanın kendisi ile yapılan görüşmelerden elde edilmiştir. Bunun yanında şiirleri ele aldığı konulara göre sınıflandırılmış daha sonra her bir sınıfta yer alan şiirlerle ilgili örnekler verilmiş ve sonuç bölümünde de şiirlerin hangi temalara yer verdikleri açıklanmıştır. Didaktik ve satirik bir üsluba sahip olan Ozan Ömer aynı zamanda Karacaoğlan, Yunus Emre ve Abdurrahim Karakoç gibi şairlerden etkilenmiş ve bu etkilerini şiirlerinde açıkça ortaya koymuştur. Nitekim bunlara dair bulgular da çalışmada yer almaktadır. Çalışmada ozanın şiirlerinde verilen yazıma sadık kalınmış ve imlâ hataları düzeltilmemiştir.

Anahtar kelimeler: Ozan Ömer Kırmıt, Kalem Şairleri, Düziçi Şairleri.

¹ **Beyan (Tez/ Bildiri):** Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.

Çıkar Çatışması: Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.

Finansman: Bu araştırmayı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır.

Telif Hakkı & Lisans: Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmalarını CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır.

Kaynak: Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.

Benzerlik Raporu: Alındı – Turnitin, Oran: 12

Etik Şikayeti: editor@rumelide.com

Makale Türü: Araştırma makalesi, **Makale Kayıt Tarihi:** 02.09.2024-**Kabul Tarihi:** 20.12.2024-**Yayın Tarihi:** 21.12.2024; DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14060205>

Hakem Değerlendirmesi: İki Dış Hakem / Çift Taraflı Körleme

² Doç. Dr., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı / Assoc. Prof., Kahramanmaraş Sütçü İmam University, Faculty of Education, Department of Turkish and Social Sciences Education, Department of Turkish Education (Kahramanmaraş, Türkiye), **eposta:** mdemirci@ksu.edu.tr, **ORCID ID:** <https://orcid.org/0000-0002-3605-9894>, **ROR ID:** <https://ror.org/03gn5cg19>, **ISNI:** 0000 0004 0574 2441, **Crossref Funder ID:** 501100011644

³ Arş. Gör. Dr., Bitlis Eren Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü / Bitlis Eren University, Faculty of Arts and Sciences, Department of Turkish Language and Literature (Bitlis, Türkiye) **eposta:** a.bulut@beu.edu.tr, **ORCID ID:** <https://orcid.org/0000-0001-6824-3453>, **ROR ID:** <https://ror.org/0ommm4ys28>, **ISNI:** 0000 0004 0399 2965, **Crossref Funder ID:** 501100006369

Life and Poems of Ozan Ömer Kırmit, One of The Pencil Poets⁴

Abstract

Ozan Ömer Kırmit was born in 1949 in Gökçayır village, Arpaçukuru district of Düziçi in Osmaniye province. He started primary school in 1956 and studied for four years, but was taken out of school by his father when he reached at fifth grade. He went to the military in 1967, served as a team scribe in the medical team in Tekirdağ, and completed his military service in 1969. Ömer Kırmit did not give up on the idea of studying, received a primary school diploma with an exam held by the state in Bahçe in 1975, worked freelance for a while, entered the civil service as a servant in 1976, and started working at Hürriyet Secondary School in Adana. Ömer Kırmit received a secondary school diploma with an exam held by the state in 1980 and then he was transferred to Düziçi Anatolian Teacher High School through becayi change in 1985. Here, he worked as a typist and document clerk in student affairs for twelve years, and as a school librarian for three years, and retired in 2001. Ömer Kırmit is still alive and continues to write poetry as a proficient pen poet. Ozan Ömer, who has continued to write since the poem that he wrote to his father in 1962, has over 400 poems, but unfortunately, he has only one poetry book. The name of his poetry book is *Dünü Bugünü Yarını Anlatır, Şiirler ve Hayata Bakış*. The book was printed in 2022 in a limited edition as a keepsake, through the personal effort and at the expense of Ozan Ömer. The book is a paperback, small-sized, and consists of 380 pages. On the front of the book, a heart graphic is used as a visual reminder of living, and there is a current photograph of the poet. In this study, the life, book, and literary persona of the contemporary poet Ozan Ömer Kırmit have been examined. The poems were classified according to the themes they address, followed by examples from each category with corresponding explanations. Ozan Ömer, who has a didactic and satirical style, also shows his lyrical side in some of his poems. Ozan Ömer, whose style is similar to in his lyrical poems like Karacaoğlan; in religious and mystical matters like Yunus; in political, social, economic, cultural, and national issues like Abdurrahim Karakoç, is an important poet with his poems in folk poetry style. Although there are graduation theses on his works, they were never discussed as a scientific research like this.

Keywords: Ozan Ömer Kırmit, Pencil Poets, Düziçi Poets.

⁴ **Statement (Thesis / Paper):** It is declared that scientific and ethical principles were followed during the preparation process of this study and all the studies utilised are indicated in the bibliography.

Conflict of Interest: No conflict of interest is declared.

Funding: No external funding was used to support this research.

Copyright & Licence: The authors own the copyright of their work published in the journal and their work is published under the CC BY-NC 4.0 licence.

Source: It is declared that scientific and ethical principles were followed during the preparation of this study and all the studies used are stated in the bibliography.

Similarity Report: Received - Turnitin, Rate: 12

Ethics Complaint: editor@rumelide.com

Article Type: Research article, **Article Registration Date:** 02.09.2024-**Acceptance Date:** 20.12.2024-

Publication Date: 21.12.2024; **DOI:** <https://doi.org/10.5281/zenodo.14060205>

Peer Review: Two External Referees / Double Blind

Giriş

21. yüzyılda yok olmaya yüz tutmuş olan kalem şairliği, halk edebiyatımızın önemli önemli bir kısmını oluşturmaktadır. Günümüzde sayıları neredeyse yok denecek kadar az olan kalem şairlerinin sayısı giderek azalmaktadır. Bu nedenle bu alanda eser veren ozan, şairlerin kayıt altına alınması ve bunların eserleri üzerine çalışmalar yapmanın önemi gittikçe artmaktadır. Bu çalışmanın da amacı, günümüz ozanlarından olan Ömer Kırmıt'ın hayatı ve kaleme almış olduğu şiir kitabı hakkında bilgi vermektir. Böylelikle bir köşede sessizce bekleyen bir kalem şairinin şiirleri gün yüzüne çıkarılmış olacak ve unutulması önlenmiş olacaktır. Çalışma, şairin vermiş olduğu tek eser üzerine yoğunlaşmış ve bütün referanslar gerek esere gerekse şairle yapılan bireysel görüşmelere dayandırılmıştır.

Çalışmada doküman analizi kullanılmıştır. Doküman analizi doküman analizi yöntemi dokümana ulaşma, orijinal olup olmadığını teyit etme, dokümanı anlama, analiz etme, veriyi kullanma (Bilgen 2020: 170), araştırma verilerinin birincil kaynağı olarak çeşitli dokümanların toplanması, gözden geçirilmesi, sorgulanması ve analizi, alan yazında çoğunlukla diğer araştırma yöntemlerinin tamamlayıcısı olarak hizmet ederken, tek başına bir yöntem olarak da kullanılan (Sak vd., 2021: 228), araştırılması hedeflenen konular hakkında bilgi içeren belgelerle veri sağlama tekniği ve analiz yöntemi, dilbilimcilerden, tarihçilerden ve antropologlardan rağbet gören bir metot olup; sosyologların ve psikologların da kuram geliştirmek için kullandıkları (Karadaban vd., 2023: 2666) bir metot olarak tanımlanmaktadır. Bu çalışmada da Ozan Ömer'in şiir kitabındaki şiirler okunmuş, konuları bakımından sınıflandırılmış ve şiirlerin içeriğiyle ilgili bilgiler verilip değerlendirilmiştir.

Ozan Ömer, yayımlanmış olduğu şiir kitabında da belirttiği gibi bir kalem şairidir. Ozan Ömer'in hayatı ve şiirlerine yönelik incelemeye geçmeden evvel halk edebiyatının bir parçası olan kalem şairliği hakkında kısaca bilgi vermek faydalı olacaktır.

Halk şiiri halk içinden yetişmiş kişilerin (ozanların, âşıkların) ya da adları bilinmeyen halk sanatçılarının ulusal ölçü (hece ölçüsü) ile ve özel biçimlerde ortaya koydukları manzum ürünleri kapsamına alır. Bir başka deyişle halk şiiri alanına hem bireysel hem de anonim ürünler girer. Bireysel olanlar; âşıkların, saz şairlerinin, kalem şuarasının; anonim olanlar da ilk yaratıcısı bilinmeyen halk sanatçılarının eserleridir.” (Dizdaroğlu, 1968, 186).

Âşıklık geleneğinin temsilcileri “âşık, saz şairi, halk şairi, halk âşığı, badeli âşık, ozan, halk ozanı, sazlı ozan, Hak şairi, Hak âşığı, meydan şairi, kalem şairi, çöğürücü, çöğür şairi” gibi farklı terimlerle adlandırılmaktadır. Bu terimlerden kalem şuarası belli bir öğrenimden geçmiş, saz çalmasını bilmeyen hem hece hem de aruz ile şiir yazan şairleri karşılar. Bunları öğrenim görmüş, hece ve aruzla yazan şairlerden ayıran özellikleri saz çalmayı bilmemeleridir (Bars, 2020, 170-172), eserlerini saz eşliğinde söylememeleri, saz kullanmamalarıdır.

Halk edebiyatının âşık edebiyatı kısmına dâhil edilen halk şairleri, icraatlarına göre farklı isimlerle anılmaktadır; ozan, âşık, saz şairi, kalem şuarası gibi. Bunlardan tarih sahnesinde ilk görünenler, ozanlardır. Ozan; Orta Asya Türklüğü içinde görev ve icraatları bakımından oldukça saygın bir kişiliğe sahip Şaman rahip-şairlerin şairlik görevlerini bırakmalarından sonra ortaya çıkmış ve varlığını hâlâ sürdüren bir tiptir. Bu tip ozanlar millî ölçümüz olan hece ile ve genellikle koşma biçim ve örgüsü içinde ürettikleri şiirlerini, ellerinde kopuzları, oba-oba, yurt-yurt gezerek, ezgiler eşliğinde çalıp söyleyen ozanlar XV. yüzyıla kadar halk şiirinin tek temsilcisi durumundadırlar (Kalkan, 2015, 6).

Köprülü ise âşıkları sınıflandırırken “kalem şairleri” ve “meydan şairleri” olarak iki kısma ayırmaktadır (1962, 18).

Türk kültüründe saz şiirinin köklerinin ozanlık ve kamlık geleneğine kadar uzandığı düşünölmektedir (Günay, 2015, 40). Oğuzlar arasında ozan adıyla bilinen saz şairleri, kopuz adı verilen sazları ile millî ve mahallî kültürü yansıtan şiirler terennüm ederlerdi. Köprülü; kam, baksı, ozan adı verilen icracıların müzik eşliğinde veya müziksiz olarak söyledikleri şiirleri halk şiirinin ilk örnekleri olarak kabul etmektedir (Köprülü, 2012, 71-72).

Ozan kelimesi geçmişten bugüne anlam değışikliklerine uğrayarak gelmiştir. Son asırda yeniden itibar görmeye başlayan ozan kavramı, bazı vasıflarıyla birbirinden ayrılrsa da genel manada şiir yazan ve söyleyen halk şairleri için kullanılır olmuştur (Kartal, 2023, 114). 16. yüzyıla kadar Anadolu'da varlığını sürdürmüş olan ozan kelimesinin yerini âşık ismine bıraktığını belirten Peker, ozan ünvanının 20. yüzyılın ortalarından itibaren yeniden kullanılmaya başlandığını ve bu iki halk şairi tipinin akademi ve edebiyat dünyasından bağımsız olarak da halk arasında değışik şekillerde anlamlandırılmakta olduğunu ifade etmektedir (Peker, 2022, 140-141).

Kartal, Halk edebiyatı çalışanları ve sahanın önemli isimlerinin tanım ve sınıflandırmalarını vererek Köprülü'nün kalem ve meydan şairleri olarak sınıflandırdığını, Sakaoğlu'nun ozan ve kalem şairi ayrımı yaparak kalem şairlerinin irticalen söyleyemeyen, belki saz da çalamayan şairler şeklinde tanımladığını; asırlardır devam eden âşıklık geleneği içinde, şiirlerini saz eşliğinde söyleyemeyen halk şairlerinin olduğunu, saz şairlerinden, sazlı ozanlardan onları ayırmak ve bu sanatkârları tanımlamak için “kalem şairi” terimi kullanıldığını; Yıldırım'ın ozanları “Korkut tipi odaklar”, “Alp Ozan tipi odaklar” ve “Gezginci Ozan tipi odaklar” olmak üzere üç grupta tasnif ettiğini belirtmektedir (Kartal, 2023, 114-115).

Kartal konuyla ilgili Kaya'nın toparlayıcı açıklamasından “farklı özelliği ne olursa olsun, saz şairi, âşık, ozan, halk şairi, kalem şairi vasfındaki bütün şairleri, “âşık” yahut “halk şairi” adı altında ele almayı ve bu terimlerle anılmalarının uygun görüşünü taşımaktayız.” fikrine de değinmektedir (Kartal, 2023, 115).

Türklerin İslamiyet öncesi, İslam ve Batı medeniyetleri dairesiyle olan irtibatıyla uyumlu olarak aslında üç temel tip esasında var olagelir: “Birinci tip, muhtelif Türk boylarında ozan, baksı, kam, şaman vb. adlarla anılan şair ruhanilerdir. İkinci tip, İslamiyet döneminde dinî-tasavvufî Türk edebiyatı [ayrıca Dertli, Karacaoğlan gibi isimler örneğinde ladinî denilen, dinî olmayan bir âşıklık geleneğinin de] tesiriyle ortaya çıkan âşık, Kaygusuz Abdal, Âşık Yunus, Süleyman Çelebi gibi şahsiyetlerdir. Üçüncü tip ise Batı medeniyeti dairesine giren sazıcı, saz ustası, saz sanatkârı, bağlama üstadı gibi adlarla anılan modern âşık.” (Güzel-Torun, 2010, 236).

Alay, Boratav'ın “ayrıca son devirlerde saz çalmadıkları hâlde âşık tarzında şiirler yazıp söyleyen şairlerin halk şairi olarak kabul edilemeyeceğini ancak âşık tarzını taklit eden, heceyle manzumeler meydana getiren şairler” (Boratav, 2000, 83-84) şeklindeki açıklamaya yer vermektedir (Alay, 2019, 11).

Halk şairleri genellikle okuryazar değillerdir ve şiirlerini saz eşliğinde çalıp söylemektedirler. şiirlerini kâğıt kalem kullanarak yazan âşıklara ise kalem şairi denmiştir. Kalem şairleri ise okuma yazma bilen, eğitim almış kişilerdir ve bazıları Divan şiirinden etkilenmiştir (URL1).

Burada belirtilen ve sınıflandırılan ozan ve âşık tiplerinin dışında günümüzde belki tam olarak geleneğin içinde yetişmeyen, usta çırak ilişkisi içinde türkü söylemeyen ve saz çalamayan ancak halk şiiri örneklerinde olduğu gibi dörtlük nazım birimini, hece ölçüsünü, kafiye şemasını kullanan, tapşıran,

atışan ve kendisini halk şairi olarak gören ve işlediği konular yani muhteva bakımından da halk şiiri geleneğine dâhil edilebilecek çağdaş şairler vardır. Kendisini ozan olarak, kalem şairi olarak tarif eden Ozan Ömer Kırmıt da bu kabilden şairlerden biridir ve hâlâ hayattadır aynı zamanda velut bir şekilde yazmaya da devam etmektedir.

Bu makalede Osmaniye'nin Düziçi ilçesinde ikamet eden Ozan Ömer Kırmıt'ın hayatı, edebî şahsiyeti üzerinde durulmuş ve şiirlerinde ele aldığı konular veya meseleler kendi zaviyesinden verilmeye çalışılmıştır.

Ozan Ömer Kırmıt'ın hayatı⁵

Ömer Kırmıt, 15.08.1949 tarihinde Osmaniye ili Düziçi ilçesinin Gökçayır köyü Arpaçukuru Mahallesi'nde dünyaya gelmiştir⁶. 1956 yılında ilkokula başlamış, dört yıl okumuş ancak beşinci sınıfa geçince babası tarafından okuldan alınmıştır.

Ozan Ömer, babasının dördüncü sınıftan sonra fakirlik yüzünden ve besledikleri küçükbaşları güttürmek yani çobanlık yaptırmak için kendisini okula göndermediğini belirtmektedir. Askere kadar dinî kitaplar, çeşitli hikâye kitapları, Karacaoğlan şiirleri ve farklı kitaplar okumuştur (Kırmıt, 2022: 1).

24.07.1967 tarihinde askere giden ve askerliğini Tekirdağ'da sıhhiye takımında takım yazıcısı olarak yapan Ömer Kırmıt, 24.07.1969'da askerliğini tamamlamıştır. Askerlik çağı, pusulası gelince şimdi Osmaniye'nin bir ilçesi olan Bahçe'ye gitmiş sıhhiye olarak yazılmış ve 24 ay askerlik yapmıştır. Ozan Ömer, 1970'te evlenmiştir ve bu evliliğinden altı çocuğu dünyaya gelmiştir. Çocuklarından harita mühendisi olan oğlu Hüseyin, geride üç yavrusunu bırakarak elim bir kaza neticesinde vefat etmiştir (URL5).

Okuma fikrinden vazgeçmeyen Ömer Kırmıt, 1975 yılında Bahçe kazasında devletin açtığı bir sınavla ilkokul diploması almış, bir müddet serbest çalışmıştır. Dördüncü sınıftan sonra okula gönderilmeyen Ozan Ömer, yine de devlet işine girmeye karar vermiş ve bu vesileyle Adana'da birçok kuruma giderek çeşitli sınavlara katılmıştır (Kırmıt, 2022, 14). Devlet dairesine girmek için çalmadık kapı bırakmadığını söyleyen Ozan Kırmıt, bir tanıdığının” torpil olursa devlete girebileceğini aksi takdirde ağzıyla kuş tutsa giremeyeceğini” söylemesi üzerine “*Demokrasi*” adlı şiiri yazmıştır (Kırmıt, 2022: 15). 1976 yılında hizmetli kadrosuyla devlet memurluğuna girerek Adana, Hürriyet Ortaokulunda göreve başlamıştır. Burada dört yıl görev yaptıktan sonra Düziçi Ellek Ortaokuluna nakil yaptırmıştır (Kırmıt, 2022: 15).

Ozan Ömer, 1973-1974 yıllarında Düziçi Öğretmen Okulunda “hizmetlilik sınavına” girmiştir. Kim olduğunu bilmediği ve “münafığın biri” olarak kızgınlığını belirttiği birinin kendisi için “size zıt partiden

⁵ Ozan Ömer Kırmıt'ın hayatıyla ilgili bilgiler kendi imkânlarıyla 2022 yılında sınırlı sayıda bastırıldığı kitabın 1-16 sayfa aralığında verdiği bilgilerden ve kendisiyle yapılan görüşmelerden alınmıştır.

⁶ Bilindiği gibi ozanlar bazen kendilerini, memleketini veya hayat hikâyelerini şiire dökerler ve bu şekilde ifade etmeyi geleneğin bir parçası olarak görürler. Ozan Ömer de kitabında nasıl bir yerden olduğuyla ilgili bir şiir yazmıştır. “Yerdenim” (s. 373) adlı şiirde Ozan Ömer doğduğu yeri ve memleketini ismen belirtmekte ve hakkında bilgi vermektedir. Genel bir üslup özelliği olarak burada hicivli ifadeler kullandığı aşağıdaki şiirden de görülmektedir:

| | |
|--------------------------------|-------------------------------|
| İlim Osmaniye, ilçem Düziçi | Nasıl anlatayım size odunu |
| Ovasının yayıldığı yerdenim | Her zaman yaparlar dedikodunu |
| Zaman mı değişti insan mı azdı | Dillerinden düşürmezler adını |
| Birçoğunun bozulduğu yerdenim. | Mezarımın kazıldığı yerdenim |

| | |
|-------------------------------|--------------------------------|
| Düldül Dağı sessizce bakar | Ozan Ömer Böyle derdini döker |
| Suları daima engine akar | Daima Allah'a ediyor zikir |
| Dışı seni içi de beni yakar | Zengini zengin de fakiri fakir |
| Bu kalbimin üzüldüğü yerdenim | Mazlumların ezildiği yerdenim |

biri" şeklindeki iftirası veya gammazlaması yüzünden kazandığı sınav tekrar okunmuş ve düşük puan verilerek kaybettirilmiştir. Devlet dairesine girme mücadelesine devam eden ve "işin siyaset ve siyasetçide bitiğini" anlayan Ozan Ömer, babasının delege kartı ve eşinin milli eğitim müdür yardımcısı olan amcası oğlu vesilesiyle Adana Milli Eğitim Müdürlüğünde hizmetlilik sınavına girmiş ve sınavı kazanmıştır. 14.12.1976 tarihinde göreve başlamıştır. Daha sonra 1978-1979'larda bir tanıdığı vesilesiyle Düziçi ilçesinin Ellek kasabasında yeni açılan bir ortaokula tayinini çıkarmıştır (Kırmıt, 2022: 14-15).

Bu okulda yedi yıl görev yapan Ömer Kırmıt, 1980 yılında devletin açtığı bir sınavla ortaokul diploması almış daha sonra 1985 yılında becayiş yoluyla Düziçi Anadolu Öğretmen Lisesine geçmiştir. Burada on iki yıl öğrenci işlerinde daktilo ve evrak memurluğu, üç yıl da okulun kütüphane memurluğunu yapan Ozan Ömer, 2001 yılında emekli olmuştur (Kırmıt, 2022: 1, 14-15).

Ozan Ömer Kırmıt'ın sülalesiyle ilgili verdiği bilgiler

Ozan Ömer, yayımladığı *Dünü Bugünü Yarını Anlatır, şiirler ve Hayata Bakış* isimli şiir kitabının "Giriş" kısmında tahkiye üslubuyla kendi isminin, ailesinin ve sülalesinin tarihî kökenleri hakkında bilgiler vermektedir. Giriş'te yer alan anlatıya göre sülaleden Bekir ve Ömer adındaki iki kardeş, Osmanlı'nın son dönemlerinde Çukurova Toroslar bölgesinin Aladağ tarafından çıkıp Kahramanmaraş'ın merkez köylerinden, hayvancılığa elverişli bir yer olan Yeşildere'ye gelmiştir. Bu iki kardeşten Ömer yaya olarak hacca gitmiş, Bekir ise Kahramanmaraş Kadılığına getirilmiştir. İki kardeşin Hacı Ömer'in soyundan gelenler Hacıömerli; Kadı Bekir'in soyundan gelenler de Kadıbekirli olarak tanınmıştır. Hacı Ömer'in soyundan gelen Ömer adlı biri, kendisine verilen işlerden bıkmış ve Yeşildere'yi sevmiyormuş, bu nedenle oradan ayrılarak eski adı Haruniye yeni adı Düziçi olan yere gelmiş ve yerleşmiştir. Daha sonra Çitli köyünden Deli Fakı vasıtasıyla Farsak köyünde Karacaoğlan soyundan Sailoğullarından birinin yanına çoban olarak girer ve boğaz tokluğuna burada çalışır. Yaylaya göçme esnasında evde kalan kediyi getirmek üzere geri gönderilen Ömer, kediyi elinden kaçırınca bununla ilgili mesuliyet ve kendisine söylenilecek şeylerden çekinerek Düziçi'nin Zindağan köyüne geçer ve köyün zenginlerinden Kır Nasıf adında birinin yanında çobanlığa başlar. Kır Nasıf'ın ölümünden sonra onun vasiyeti üzere kızı Kör şerife'yle evlenir. Bu anlatıdaki Ömer, Ozan Ömer'in dedesidir. Çoban olarak bilinse de kayınbabasının düzenini devam ettirip zenginleşen kayın validesi Ağ Elif'in verdikleriyle kendi düzenini kuran Ömer, dedesinin hacı olmasından hareketle Hacı Ömer diye anılmaya başlanmıştır (Kırmıt, 2022: 3-16).

Bu Hacı'nın üç oğlundan biri olan ve köyde Hacı Ömer Hüseyin olarak tanınan Hüseyin, Ozan Ömer'in babasıdır. İşte Ozan Ömer, bu Hacı Ömer Hüseyin'in altı çocuğundan biridir. Kendisinin ve sülalesinin ismi buradan gelmektedir.

Ozan Ömer Kırmıt'ın şiirleri ve muhteviyatı

Ömer Kırmıt, hâlen hayatta ve velut bir kalem şairi olarak şiir yazmaya devam etmektedir.

Ömer Kırmıt, kendi imkânlarıyla sınırlı sayıda yakınlarına ve sevenlerine hatıra olması amacıyla bastırđıđı şiir kitabında şairliği ve/veya âşıklılığıyla ilgili olarak "*Ben âşık tarzında şiirler yazmaktayım. Benim şiir yazmamda şairane bir ruha sahip olmam önemli bir etkindir. Küçük yaşlarda ve gençlik yıllarımda dörtlükler söyledim, bu etkinin bende ne derece tecelli ettiği görülmektedir.*" (Kırmıt, 2022: 1) diyerek kendisini Halk Edebiyatı içinde Âşık Edebiyatı âşıkları arasına dâhil etmektedir.

Bilindiği üzere her bir âşığın veya şairin âşıklılığa veya şairliğe yönelmesiyle ilgili bazı hususlar etkili

olmaktadır. Ömer Kırmıt, şiir yazmasıyla ilgili “Benim âşık olmamdaki bazı amilleri şöyle sıralayabiliriz: Bir sevecen yar bulamamam, tek maaşlı memur olmama rağmen sekiz nüfuslu bir aileye mensup oluşum, çocukluk yıllarım ve gençliğimde bazı halk ozanlarının özellikle Karacaoğlan'ı, Dadaloğlu'nu, Ercişli Emrah'ı, Sürmeli Bey'i, Köroğlu'nu, Bal Böyrek'i, Ferhat ile Şirin'i, Âşık Garip'in, Kerem ile Ash'sını, Mecnun ile Leyla'yı, Elbeylioğlu'nu, âşık Halil'i, Hazreti Ali'nin cenk kitaplarını okumam ve bunlardan etkilenmem, köyde kına gecelerinde âşıklık geleneği ve tesiri ile âşık tarzında şiirler yazmam (Kırmıt, 2022: 2).” ifadelerinin ardından âşıklık geleneğinin bir icabı olarak şiirlerinde "Ozan Ömer" mahlasını kullandığını belirtmektedir.

Ozan Ömer, devamında kalem şairi olarak âşık tarzında eserlerine şekil verdiğini, kendisini ilgilendiren ve etkileyen her türlü konuda şiir yazdığını, konu seçimiyle ilgili bir kısıtlaması olmadığını, şiirlerinde illa konu bütünlüğüne dikkat etmediğini, didaktik bir üslup kullandığını, zaman zaman nasihat tarzını kullandığını ve şiirlerinde hicvin önemli bir yeri olduğunu belirterek çoğu şiirlerinde şikâyet ifadelerinin bulunduğunu dile getirmektedir.

Ozan Ömer, “*Ne Oldu ki*” (s. 191, 343)⁷ adlı şiirinde ozanlığa dair duygu ve düşüncelerini şöyle dile getirmektedir:

| | | |
|--------------------------|--------------------------|--------------------------|
| Gelmiş gelecek ozanlar | Kimimiz zindana girdik | Bu siyaset bize takdı |
| Söyledik de ne oldu ki? | Kalbimize sevgi koyduk | Fikir özgürlüğü yokdu |
| Dertlerin kalbe yazanlar | Zihnimizi boşa yorduk | Söylenecek sözler çokdu |
| Söyledik de ne oldu ki? | Söyledik de ne oldu ki? | Gizledik de ne oldu ki? |
| Gariban dünyaya geldik | Hep sözüümüz sözde kaldı | Ozan Ömer sevgi yaydık |
| Tüm insanları uyardık | Hoca bildiğini yaptı | Sözümüze sadık kaldık |
| Uçurumdan çektik aldık | Boşa söylediler sandı | Halbuki biz de insandık |
| Kurtardık da ne oldu ki? | Uyardık da ne oldu ki? | Kardeş olduk ne oldu ki? |

Ozan Ömer “*Yerimiz*” adlı şiirde “*Bugüne kadar ozanların hiçbir devlet güvencesi olmamış, bunun için de şöyle yazdım.*” diyerek ozanlıkla ilgili duygu ve düşüncelerine yer vermektedir:

| | | |
|---------------------------|--------------------------|---------------------------|
| Gelmiş gelecek ozanlar | Kelam aldık kelam verdik | Halbuki biz de bir kuldük |
| Dergahımız türbemiz yok | Gayrısına selam verdik | İnsanlara sevgi saldık |
| Devlet bize sahip çıkmaz | Eşiklerde dergah kurduk | Bu dünyada garip kaldık |
| Arkamızda urbamız yok | Baş köşede yerimiz yok | Devletlerle yerimiz yok |
| Biz söyledik biz dinledik | Gelin biz de bir olalım | Ozan Ömer yaralıyız |
| Sezdik insanı uyardık | Yetkili yere varalım | Kalpten kalbe sıralıyız |
| Tüm insanlara biz yarıdık | Birlik olup çalışalım | Biz de hakkın kuluyuz |
| Kimse ile harbimiz yok | Başımızda pirimiz yok | Şer ile bir işimiz yok |

Ozan Ömer, ilk şiiri olarak 1973 yılında yazdığı “*Gayrı*” (s. 13) şiirini vermiş ve Ozanlığa başlama sebebinin evlilik ve eşi olduğunu belirtmiştir. Burada muhtemelen Ozan Ömer’in sürekli olarak şiir yazmayı kastettiği düşünülebilir. Çünkü babasının kendisini okutmamasıyla ilgili 1962 yılında yazdığı şiir de vardır. Fakirlik, kimsesizlik ve babasının bu sebeplerle dördüncü sınıftan sonra okuldan almasının üzerine okumayı çok seven, okumak isteyen ancak çobanlık yapmak mecburiyetinde kalan ve buna çok üzülen Ozan Ömer, *Baba* (s. 10) (Kırmıt, 2022: 10) şiirini yazmıştır. Ozan Ömer bu şiirinde babasına hitaben okutsaydı belki adam olacağını, vatanın bağrında görev alacağını, babasının hayatını

⁷ Aynı şiir 343. Sayfada da verilmiştir.

zindan ettiğini dile getirmektedir. şiirin devamında öğretmen olmak istediğini, çocukları kalpten seveceğini, onlara aşk ile ilim vereceğini ve babasının bunu engellediğini belirtmektedir.

Yine de Ozan Ömer, Allah korkusundan annesinin ve babasının karşısına çıkmamıştır yani onlara karşı gelmemiştir (Kırmıt, 2022: 11).

1970'te evlenen Ozan Ömer iyi başlamayan ve iyi gitmediğini düşündüğü evliliğiyle ilgili aşağıdaki *Gayrı* (s. 13) adlı şiiri (1973) yazmıştır.

| | | |
|-----------------------------------|----------------------------------|-----------------------------------|
| Niye sitem eden sevdiğim bana | Farıdır da nazlı yârim farıdır | Nolurum da Ozan Ömer nolurum |
| Çektiğim cefalar az gayrı gayrı | Bu dünya da kötülerin yeridir. | İflah olmaz ben bu dertten ölürüm |
| Yaralarım çoktur merhem kar etmez | Kara toprak bir gün bizi çürütür | Sanma ki ben bu dünyada kalırım |
| Otur da dertlerim yaz gayrı gayrı | O zaman oluruz toz gayrı gayrı | Gel de mezarımı kaz gayrı gayrı |

Genel olarak 6+5= 11'li hece ölçüsüyle, dörtlük nazım birimiyle, koşma tipi kafiye şeklinde, "gayrı gayrı" redifli bu şiirin ilk dörtlüğünde Ozan Ömer, sevdiğinin sitem ettiğini, kendisinin cefa çektiğini, merhem kâr etmeyeceği kadar çok yaraya sahip olduğunu söyleyerek sevdiğinden dertlerini yazmasını istemektedir.

1962'de babasına hitaben yazdığı şiirden günümüze kadar yazmaya devam eden Ozan Ömer'in 400'ün üzerinde o kadar çok şiiri olmasına rağmen maalesef bir tek şiir kitabı vardır. şiir kitabının ismi: *Dünü Bugünü Yarım Anlatır, şiirler ve Hayata Bakış*'tır. Kitap, Ozan Ömer'in şahsi gayreti ve maliyetini kendisi karşılayarak, hatıra olsun diye sınırlı sayıda 2022 yılında bastırđı bir kitaptır. Kitap, karton kapak, küçük boy, 380 sayfalık bir kitaptır. Kitabın ön yüzünde görsel olarak yaşamayı hatırlatan kalp grafisi kullanılmış ve şairin güncel bir fotoğrafı yer almaktadır. Kitabın arka kapağında da şairin gençlik yıllarına ait bir fotoğraf bulunmaktadır. Fotoğrafın altında da:

Bir öndeki resime bak
Dön arkada resime bak
Varlığını inkâr etme

İşte böyle yapar o, Hak" yazmaktadır. Ozan Ömer, âdeta iki kapak arasına hayatını sığdırmış gibi gençlik hâliyle şimdiki hâlini iki kapağa koyarak ibretlik bir uyarıda bulunmakta ve kitabın ismiyle uyuaşan ifadeler kullanmaktadır.

Kitap Ön Söz, Giriş ve şiirlerden oluşmaktadır. Ozan Ömer, Giriş bölümünde kısaca hayatı hakkında bilgi vermektedir. Giriş bölümünde bir nevi Türklerde eskiden beri meşhur olan "sancıra, şecere, soy ağacı, aile tarihi" tutma geleneğine uygun olarak ailesinin bir nevi şeceresini yani soy ağacını vermiştir ancak verilen bilgiler resmî kayıtlardan alınmış bilgilerden ziyade duyumlardan oluaşan ve net tarih tarih belli olmayan bilgilerdir.

şiirler kısmına bakıldığında bazen her bir sayfada bir şiir bazen bir sayfada iki şiir bazen iki sayfada tek şiirin yer aldığı görülmektedir. şair sülalesinin hikâyesinden kendi hikâyesine ve şairliğine bir geçiş yapmış, ayrı bir bölüm ismi vermeden hikâyeli şiirlerine yer vererek bu bölümü oluşturmuştur. şiirlerin çoğunun başında şair bir açıklama yapmış, o şiirini yazma sebebini bazen de günün koşullarını, şiirin oluşum şartlarını izah etmiştir.

Kitabın 379. sayfasında Ozan Ömer'in Müslüman olup da Ashabıkehf gibi uyuyan Müslümanlara

hitaben kaleme aldığı mensur bir metin bulunmaktadır. Kitabın son sayfasında Ozan Ömer, bu kitabında “kimsenin bir kelimesi bulunmadığını” belirterek şiirlerinin orijinal ve özgün olduğuna işaret etmiştir.

Bu izahlara bakarak şairin şiir yazma sebepleri ve kendisini yazmaya yönelten amilleri görmek mümkündür. Bunlardan örnek vermek ve çıkarımda bulunmak gerekirse şunlar söylenebilir:

Babasının kendisini okutmaması, okuma isteği, babaların genel tavrı ile ilgili *Baba* (s.10-11), *Babalar* (s. 319-320) ve *Görmedim* (s. 250) adlı şiirleri yazmıştır. *Baba* (s.10-11) şiirinde okuma isteğini, babasının okutması hâlinde adam olacağını, vatanın bağrında görev alacağını ancak babasının hayatını zindan ettiğini; öğretmen olmak istediğini, minikleri kalpten sevdiğini, onlara aşk ile ilim vereceğini bunu babasının engellediğini; babasının menfaati için okuldan aldığını, kendisini engellediğini ve perişan ettiğini dile getirmektedir. *Babalar* (s. 319-320) şiirinde ise -şiirden önceki açıklamasında babaların kusurlarının söylenmesinin kusur olmayacağını belirterek- bazı babaların dostu düşmanı, kendine dost olanı bilmediğini, sırtında taşıyan değer bilmeyeceğini, hâl hatır sormayacağını, para vermeyeceğini, kendi evladını kollamayacağını, başka insanlara iyi olacağını, bilerek babasını hiç kırmadığını ama babasından hiç iyilik görmediğini, babasının vermeyi değil almayı sevdiğini, yabancılara evladını yerdiğini ifade etmektedir.

Ozan Ömer; sevgisizlik, evliliği, evliliğinin iyi gitmemesi, eşyle ilgili duygu ve düşüncelerini “*Gayrı* (s. 13)⁸, *Küsmesin* (s. 22), *Sabır* (s. 68), *Yollara* (s. 79), *Orda* (s. 88)⁹, *Belasıdır* (s. 92), *Güzel* (s. 131), *Güldürmedin* (s. 137), *Dert Beni* (s. 141), *Nolur* (s. 148), *Bulamadım* (s. 150), *Hallerim* (s. 156), *Şahit* (s. 165), *Görmedim* (s. 170), *Bana* (s. 175), *Şimdi* (s. 176), *Gülsün* (s. 177), *Olmazsa* (s. 178), *Güzel Yüzünden* (s. 184), *Gelir* (s. 187), *Yok Benim* (196), *Yokmuş* (s. 209), *Etme Güzel* (s. 221), *Derman* (s. 221), *Sevdiğim* (s. 223), *Bir Çıkmazın İçindeyim* (s. 225), *Etme Sevdiğim* (s. 231-232), *Sürünesin Sevdiğim* (s. 232), *Yar Beni* (s. 236), *Yar Olmassa* (s. 237), *Yar Beni Beni* (s. 260), *Görmedim ki* (s. 263), *Naz Etmedi* (s. 274), *Seni* (s. 77), *Erken Öldüm* (s. 265), *Olmazsa* (s. 280), *Bulamadım* (s. 281), *Yer Bulamadım* (s. 282), *Güzele Düşmedim* (s. 285), *Bulamadım* (s. 131), *Bulamadım II* (s. 292), *Kadir Mevlam* (s. 295), *Tamamdır* (s. 296)¹⁰, *Ya Rabbi* (s. 298), *Kısmet Olmadı* (s. 303), *Öldürüyor Beni* (s. 307)¹¹, *Anlamaz* (s. 316), *Bir Zaman* (s. 318), *Ağlama* (s. 322), *Unutamam Unutamam* (s. 323), *Allah’tan Kork* (s. 326), *Yar Olmazsa* (s. 327), *Bakmıyor* (s. 329)¹², *Satar Unutma* (s. 337), *Ne Fayda* (s. 346), *Dostlarım* (s. 350), *Kullar Övünsün* (s. 354), *Güç Oluyor* (s. 363), *Sevgimizi* (s. 364), *Ben Bilirim* (s. 366), *Sevilmedim* (s. 371), *Karagözlüm* (s. 372), *Yüzünden* (s. 372), *Kenara Yaz* (s. 375), *Gayret Eyledin* (s. 376)” adlı şiirlerde anlatmaktadır.

Şiirlerin isimlerinden de anlaşılacağı üzere bu konularda daha çok olumsuz duygu, düşünce ve izlenimlerini dile getiren Ozan Ömer; dünya münafıklarının kendi hakkında dedikodu çıkardıklarını,

⁸ Şiirler tek bir kaynaktan yer aldığından şiir başlıklarının yanında sadece sayfa numaraları verilmiştir. bk. Kırmıt, Ö. (2022). *Dünyü Bugünü Yarım Anlatır, Şiirler ve Hayata Bakış*, Osmaniye: Basım evi yok.

⁹ Bu şiir bu başlık altında ele alınacak şekilde evliliğinin iyi gitmemesiyle ilgili değildir ancak Ozan Ömer’in nasıl bir eş istediğini ortaya koyması ve böyle bir şiirin teşekkülünde yine evlilik olması nedeniyle buraya alınmıştır. Şiirde “Yar dediğin nazlı olur/Bir de yazlı güzülü olur/Cıvıl cıvıl sözlü olur” denilerek gönüldeki güzel tasvir edilmiştir.

¹⁰ Burada evliliğinden bahsetmese de özünde şiirin ortaya çıkış sebebi evliliği ve bu sırada uğramış olduğu bir iftiradır. Bu iftiranın evliliğinde olumsuz bir yeri olduğuna dair Ozan’ın birçok yerde ifadeleri vardır.

¹¹ Şiirden evvel Ozan Ömer’in okuyuculara dair şöyle bir rica ve önerisi vardır: “Sayın okurlarım demeyin ki bu adam ne biçim bir adam eşini zaman zaman dile getiriyor, benim çektiğimi bir Allah bilir bir de ben bilirim, çekmeyen bilmez, kınayamın Allah başına versin.”

¹² Şiir müstakil olarak değerlendirilse bir aşk şiiri, aşk acısını anlatan bir şiir olarak lirik konular altında ele alınabilirdi ancak Ozan Ömer şiire başlamadan önce ince bir gönderme ve ironide bulunarak: “İnsan bu ya bir gün nazlı yârle nisan yağmuru gibi hafiften bir münakaşa eyledik amma bu hafif dediğimiz sarsıntı iki üç şiddetinde idi, birden küstü, bunun için de şöyle yazdım.” (s. 329) diyerek şiire geçmiştir yani şiirde anlatılan aşkta evliliği ve eşidir.

şiir yazmasından hareketle başkasıyla evlilik düşüncesinde olduğu şeklinde iftira attıklarını ve bir dırdır makinesi olarak vafsettiği eşinin bunlara inandığını, kıskançlık krizine girdiğini, bu dedikodulara cevap olarak *Gayrı* (Kırmıt, 2022, 13) şiirini yazdığını belirtmektedir. Benzer şekilde hanımının zembereğinin boşandığını, dırdırlar, küsmeler ve evi terk etmeleri üzerine sınırlarının gerildiğini ve *Küsmesin* (s. 22) şiirini yazmıştır. Bu şiirde güzelin kendisine küsmemesini, zülfün tarayıp sitem etmemesini, gönlünün güzel yârini aradığını ve yârinin evini yol etmesi isteğini; onu gönülden sevdiğini, vicdanına danışmasını ve kendisine acımasını, dillerinin söylemesini ve bal etmesini; iflah olmayıp bu deritten öleceğini, parasız pulsuz kendisine köle olacağını ve alıp kapısında kul etmesini dile getirmektedir. Görüldüğu gibi Ozan Ömer, aslında eşine oldukça güzel ifadelerle de seslenmektedir.

Ozan Ömer, *Sabır* (Kırmıt, 2022, 68) şiirinde eşinin bu eski konuları tekrar açtığına, işine münafık karıştığına değinerek acaba şeytan mı musallat oldu, yaz bitip güz mü geldi diye sorarak, güllerinin solduğunu, ömrünün geçip gittiğini söyleyerek nakaratta Allah'tan sabır dilemektedir.

Zembereği boşanan dırdır makinesi eşine Ozan Ömer, *Yollara* (Kırmıt, 2022, 79) şiirinde “*Eğlen sunam eğlen ben de geleyim/Bekle sözlerine kalem olayım/Güzel ben de bir Allah'ın kuluyum/ İkimiz de bir gidelim yollara*” şeklinde seslenmektedir.

Ozan Ömer; *Güzel* (s. 131) adlı şiirinde de “*Ben de sana neyledim ki/Neden cefa eden güzel/Ne dedim ne söyledim ki/Dillerin tutulsun güzel*” şeklinde eşile arasındaki problemlerden yakınmaktadır ancak ifadeye dikkat edilirse yine de eşine “güzel” şeklinde hitap etmektedir. şiirin devamında Hakk'ın emriyle beslediğini, ona karşı sevgi hissi taşıdığını, elbiselerle süslediğini; bu dünyanın ona da kalmayacağını, kulun kuldun hakkını alacağını, erlik hakkını Allah'ın affetmeyeceğini; kendisine gün göstermediğini ancak kendisinin sabrettiğini söyleyen Ozan Ömer “*ahirette cehennemler yaksın seni güzel*” şeklinde beddua da bulunmaktadır.

Nolur (s. 148) adlı şiirde Ozan Ömer; sevdiğinden yani eşinden istekte bulunarak, ona kara gözlüm şeklinde hitap ederek onunla yakınlaşma ve güzel vakit geçirme talebini şöyle dile getirmektedir:

| | |
|---------------------------|---------------------------|
| Kara gözlüm ben yanına | Güzellik vardır yapında |
| Gel desen de gelsem nolur | Yaşasan gönül tapumda |
| Arı gibi güllerine | Köle olsam ben kapında |
| Kon desen de konsam nolur | Dört yanında dönsem nolur |
| Mecnun gibi çöle düşsem | Ozan Ömer ben de nolsam |
| Garip gibi yola düşsem | Bütün gadaların alsam |
| Sen de benim aşım olsun | Aşkından da şehit olsam |
| Kerem gibi yansam nolur | Dizlerinde ölse nolur |

Ozan Ömer; ailesinin kendilerini ziyarete gelmemesi, ailesi ve yakınlarının ilgisizliği, dostlardan ve çevreden şikâyet, kendilerine karşı tavırları ve buna üzülmesiyle ilgili duygu ve düşüncelerini “*Ellek Köyüne* (s. 17), *Olmayınca* (s. 22), *Bizi* (s. 81), *Osman Abi* (s. 82), *Dost Öğüdü* (s. 124), *Dediler* (s. 129), *Bulamadım* (s. 131), *Ne Dersin* (s. 226-227), *Görmedim* (s. 250), *Hoş Geldiniz* (s. 293)¹³, *Dostlarım* (s. 336), *Dost Akriba* (s. 351), *Olmaz* (s. 353), *Dostlara* (s. 369), *Diyorlar* (s. 374)¹⁴” adlı şiirlerinde dile

¹³ Burada dost ve akrabalarının kızının düğününe gelmelerinden duyduğu mutluluğu anlatmıştır.

¹⁴ Bu şiirde Ozan Ömer gurbet elde yaşam sürmesiyle ilgili böyle bir gurbetlik yaşamasına sebebiyet verenlerle ilgili ağır eleştirilere, ifadelere yer vermektedir. Elinden alınan emeğiyle ilgili gurbete gitme sebebini “*Diyorlar*” (s. 374) şiirinde şöyle dile getirmektedir:

| | |
|-----------------------------------|-------------------------------|
| Gurbet ele niye göçtün diyorlar | El alem ne bilir ne çektiğimi |
| Beni üzenler akrep oldu da geldim | Münafıklar söktü o diktiğimi |

getirmektedir. Görev yaptığı yerlerden biri olan Düziçi'ne bağlı Ellek köyü ve orada yaşadıklarına “*Ellek Köyüne* (s. 17) adlı şiirde değinen Ozan Ömer, hanımının bademcik ameliyatı olması ve akrabalarından hiç kimsenin ziyaretlerine gelmemesi üzerine *Olmayınca* (s. 22) şiirini yazmış ve yalnızlığına hayıflanmıştır.

Gurbette yanına gelip giden olmaması üzerine efkârlanan Ozan Ömer; *Bizi* (s. 81) adlı şiirinde bu ellerden gideli dostların kendisini unutmış olduğunu, onların iyi gün dostu olduklarını; onlarla aslında iyi kötü sohbet ettiğini, birbirlerine karşı gayretlerinin olduğunu, tuz ekmeklerinin bulunduğunu; fakir olduğu için ve tahsili olmadığı için dostlarının kendisini unuttuğunu dile getirmekte ve bu durumdan şikâyet etmektedir.

Ozan Ömer, Adana'da çalışırken nakil aldırma isteğini şiirin adında ismi geçen ve hanımının akrabası olan Osman'a bildirmiştir. İlgili kişi, “*evinin yanında bir okul yapalım sana*” diye Ozan Ömer'e kızmıştır. Ozan Ömer bunun üzerine *Osman Abi* (s. 82) adlı şiiri yazmıştır. Nakaratta kendisine hitap ederek kendi kendini uyaran ve etrafındaki insanlarla kendisi arasındaki ilişkileri eleştiren ve sorgulayan Ozan Ömer, *Dost Öğüdü* (s. 124) adlı şiirde kendisine nasihatte bulunmaktadır. Ozan Ömer, *Dediler* (s. 129) şiirinde çevresindeki bazı insanlardan kaynaklı maruz kaldığı iftiradan ve etrafındaki kişilerin buna inanmasından bahsederek nakaratta “*yapmadığım şeyi yapdı dediler*” şeklinde haklı bir isyan yükseltmektedir.

Bulamadım (s. 131) şiiri Ozan Ömer'in çok dara düştüğü ve bütün dost ve akrabalarından borç istemesi ve gerekli parayı bulamaması üzerine yazdığı bir şiiridir. Şiirde para problemini halledemeyen Ozan Ömer'in son dörtlükte “*Ozan Ömer der ki yandım/Üzümlere geri döndüm/O anda ölümü özledim/Ölemedim ölemedim*” şeklinde ne kadar büyük bir çaresizlikte olduğu ve bundan etkilendiği görülmektedir.

Ne Dersin (s. 226-227) şiiri de Ozan Ömer'in akrabalık ilişkileri üzerine yakınmalarını ve tespitlerini dile getirdiği şiirlerinden biridir. Şiirde “*Akraba bağların koparma derler/Sen vardıkça kaçır ise ne dersin/Seni kor da başkasını dost eder/Ellere kucak açar ise ne dersin*” şeklinde şikâyetlenmeler vardır.

Görmedim (s. 250) şiirinde Ozan Ömer; ana sevgisinin varlığından bahsedildiğini kendisinin ana sevgisi görmediğini, babanın anaya yar olduğunun söylendiği ancak kendisinin babasını bu anlamda görmediğini; bu bakımdan bir yetim olduğunu, yetimin sevgiyi bilmediğini, ellerin elinde kaldığını, ömür boyu mutsuz olduğunu; ana yanının tatlı olduğu, babası olanın mutlu olduğu, babanın arkada karlı dağ olduğu ancak kendisini bunlardan mahrum olduğunu söylemektedir. “*ben babamı görmedim ki*” ve diğer dörtlüklerde “*ben annemi görmedim ki*” şeklindeki nakaratla Ozan Ömer bu husustaki yoksunluğunu her dörtlük sonunda tekrar tekrar hatırlatmaktadır.

Hoş Geldiniz (s. 293) şiiri Ozan Ömer'in yukarıda belirtilen duygu ve düşüncelerden ari olarak dost ve yakınlarının kızının düğününe gelmesinden duyduğu mutluluğu anlattığı bir şiiridir:

Emmilerim dayılarım

Oturmuşlar sıra sıra

Bahar geldi erdik yaza

Ölümlerden zarar gelmez adama
Diriler de mikrop oldu da geldim

Münafıklar söktü o diktiğimi
Kör serçeler şahin oldu da geldim

Kanadırlar yüz tutmuş o yaran
Yapılan evimi ettiler viran
Kimi faşık oldu kimi şahmeran
Kepkepiler kobra oldu da geldim

Ozan Ömer böyle gelmiştir aşka
Daha bundan sonra diyemem keşke
İçer bir başka da dışı bir başka
O dönecekler orda kaldı da geldim

| | | |
|-------------------------|-------------------------|-------------------------|
| Bugün bize hoş geldiniz | Göğüslerin gere gere | Belki çıkamayız güze |
| Bakin arttı sayılarım | O yolları yara yara | Ozan Ömer kurban size |
| Bugün bize hoş geldiniz | Bugün bize hoş geldiniz | Bugün bize hoş geldiniz |

Dostlarım (s. 336) şiiri Ozan Ömer'in maddi imkânsızlıklar içinde yakınlarından borç para istemesi, karşılık bulamaması ve bu husustaki derin teessürlerini dile getirdiği bir şiiridir. şiirde "*Parasızlık tak eyledi canıma/Borçlular da çok geldiler yanıma/Kötü sözler yakışmıyor şanıma/Öldürün beni de toprağa atın*" diyen Ozan Ömer "*saygısızlık yaptıysam pazarda satın*", "*borçlarım ödeyin, evimi satın*", "*hayatta bir kaşığım iki olmadı*" gibi ifadelerle içinde bulunduğu çıkmaza değinmektedir.

Ozan Ömer, *Dost Akriba* (s. 351) adlı şiirinin açıklama kısmında "*Yaşadığım müddet içinde emmi dayı, hısum akraba, kardeş, bacı ve de din kardeşi hülasa dost sandıklarımın birçokları tazecik tomurcuk gönül güllerime el atıp daha açmadan gülümü, dalımı, gururumu kırdılar.*" diyerek şiirde yakınlarına dair teessüflerini "*Oğlum, kızım, emmim, dayım/Hepisinden aldım payım/İşde budur benim halım/değişmez insan mizacı*" şeklinde vermektedir.

Ozan Ömer'in şiirlerinde sıklıkla karşımıza çıkan konuların başında dertleri ve sıkıntıları gelmektedir. Devlet dairesinde tek maaşlı bir memur olması, kalabalık bir aileye sahip olması, eşi, yakınları, yönetim sürekli olarak Ozan Ömer'in dertlenmesine, bitmeyen dertlerinin artmasına sebep olmaktadır. Bu husus da şiirlerinde hayattan yakınma olarak karşımıza çıkmaktadır. Aslında çoğu zaman çoğu insanın çevresinde olup biten bu hususlar Ozan Ömer'i derinden etkilemektedir. Tökel, insan uğraşları içinde zihnini meşgul eden hususlar ve dertleriyle ilgili olarak: "*Üzerinden hangi çağlar ve şartlar, hangi devirler ve meseleler geçerse geçsin insanoğlunun hiç eskimeyen, hiç pörsümeyen ezeli dertleri vardır. Bu dertler asla güncelliğini kaybetmezler, hiçbir vakit gündemden düşmezler, gölgesi gibi insanı takip eder, ardı sıra giderler. Değişen şartlar çok şeylerin çehresini başkalaştırır ama hangi kılıkta olursa olsun bu dertler hemen kendilerini belli ederler. Bunlar varoluşun kendisiyle beraber, hikmetiyle sırdaş, akıbetiyle yoldaşlardır. Eksilirler ama asla silinmezler, artarlar ama evhamlarını ardı sıra sürüklerler. Onlar denize nispetle dalga, zirveye nispetle kar, çocuğa nispetle oyundurlar. Onlar her çağda kendisiyle olmak zorunda kaldıklarımızdır/bırakıldıklarımızdır.*" (Tökel, 2002, 151) ifadelerini kullanmaktadır. Tökel devamında: "*Aslında ekonomi dendiği zaman pek çok hayat safhası akla gelmektedir. İnsanın şahsi harcama meşgalesinden aile bütçesine, günü birlik verilen ekmek kavgasından devletin makro ekonomik politikalarına, ekonomik hayatı alt üst eden, faiz, karaborsa, tefecilik, rüşvet, fahiş fiyatlandırma, malın arz ve talep dengesine, paranın ekonomik gücünün dayanılmaz cazibesinden fakirliğin gözü kör eden şaşkınlık ve isyanına, zenginın her devirde gemisini yüzdürüp fakirin bir türlü bir araya gelmeyen iki yakasına kadar pek çok değişik insani macera hayatın ekonomik seyirinin kapsam alanına girmektedir. Bütün bu safhalar insanın ezeli dertlerindedir. Her devir ve çağda yukarıda bahsi geçen meselelerden şikâyetler olmuş ve dile getirilmiştir.*" (Tökel, 2002, 153) diyerek tam da Ozan Ömer'in şiirlerinde değindiği ekonomik sızlanmayı, tespiti ve önerileri işaret etmektedir. Buna ilaveten dönemin siyasileri tarafından ortaya atılan ekonomik paketler, memurların ve insanların alım güçlerinin düşmesi, ağır enflasyon şartları gibi konular da Ozan Ömer'in şiirlerinde görülen ekonomik konular arasına dâhil edilebilir. Bu da Tökel'in yaptığı açıklamayla ozan Kırmıt'ın söyleyiş tarzının uyuştuğunu ve ozanın geleneğin asıl konularına parmak bastığını göstermektedir.

Ozan Ömer'e göre enflasyon uydurulmuş bir şeydir ve her şeyin sebebi olarak gösterilmektedir. Milletın sırtına binen ağır yüklerin sebebi olan ve günümüz toplumlarının hemen hepsinin en önde gelen ekonomik problemlerinden olan enflasyon şöyle tanımlanmaktadır: "*Dolaşımdaki para miktarıyla,*

malların ve satın alınabilir hizmetlerin toplamı arasındaki açığın büyümesinden ortaya çıkan ve fiyatların toptan yükselmesi, para değerinin düşmesi biçiminde kendini gösteren ekonomik parasal süreç; para şişkinliği” (TDK, 1988). Enflasyon için söylenen “*her zaman her yerde parasal bir olgudur*” şeklindeki görüş, genel kabul görmekle beraber uzantıları ve etkileri bakımından enflasyon, oldukça karmaşık bir yapıya sahip sosyoekonomik, sosyopolitik bir olgu olarak da karşımıza çıkmaktadır. Ne olup olmadığı bir yana toplumların bünyesinde yarattığı tahribat nedeniyle “canavar” olarak nitelendirilmesi, onun hakkında pratik bir bilgi edinmemizi sağlamakta; korkulan, korkulması gereken bir şey olduğunu ortaya koymaktadır. Nitekim dünya ekonomi tarihinin bitmeyen bir çilesi olarak yüzyıllardır varlığını devam ettirmektedir. Günümüzde de ülkemizle birlikte, en gelişmiş ekonomilere sahip ülkeleri bile mücadelede âciz bırakan güncel bir konudur. Bütün dünyada olduğu gibi ülkemiz ve toplumumuz için de enflasyon yeni bir konu değildir (Arı ve Duranoğlu, 2022, 169).

Ozan Ömer; şiirlerinde bir devlet memuru olması, kalabalık bir aileye sahip olması buna bağlı olarak hayat kavgasında baş etmeye çalıştığı maddiyat, fakirlik, olumsuz ekonomik koşullar, hayat pahalılığı, borç yükü, ağır yaşam koşulları ve bunlarla mücadeleyle ilgili duygu ve düşüncelerini “*Nolacak Halimiz* (s. 23), *Perişan* (s.24), *Bu Sene* (s.25), *Birisi* (s. 26), *Dost Sözü* (s. 41), *İltifat* (s. 75), *Bak Hele* (s. 83), *Kötü Kader* (s. 87), *Züğürtlük* (s. 106), *Zam Paketi* (s. 123), *Hasretim* (s. 125), *Memurlar* (s. 128), *Bulamadım* (s. 131), *Nolacak* (s. 132), *Zor Canım* (s. 199), *Dediler* (s. 201), *Sevdiğim* (s. 203), *Değil* (s. 240), *Yoktur* (s. 248), *Özü Görmedim* (s. 264), *Gelemiyom* (s. 280), *Zordur* (s. 290), *Dostlarım* (s. 336), *Paran Olursa* (s. 317), *Tadı Yok* (s. 321), *Geçtiler* (s. 335), *Kalmadı* (s. 337), *Fakir Diye* (s. 355)” adlı şiirlerde ele almaktadır.

Ozan Ömer’in 1984’te yazdığı *Nolacak Halimiz* (s. 23) adlı şiirin başında enflasyonun yüzde sekseni geçtiğini, memurların alım gücünün düştüğünü ve bununla ilgili bu şiiri yazdığını belirterek şiirde her Allah’ın günü yapılan zamlara, orta direğin bayram yapamadığına, fakirlerin dünya çilesini çekemediğine, serbest ekonominin milletin çirasını yaktığına, garibanların çocuklarını giydiremediğine değinerek hâlimizin ne olacağını sorduğu görülmektedir.

Bayramda köyüne giden ve orada insanları dinleyen Ozan Ömer’in milletin kendisinden daha perişan olduğunu görmesi üzerine *Perişan* (s. 24) adlı şiirde güzel köyünde enginli yüksekli yolların, konuştuğu kişilerde dillerin, ekip biçen ellerin, bülbülün elinde güllerin perişan olduğunu dile getirdiği görülmektedir. 1985’te becayişle Düziçi Öğretmen Okuluna gelen Ozan Ömer’in *Bu Sene* (s. 25) adlı şiirde daha önce aldığı arsaya ev yaptırmamasıyla içinde bulunduğu düştüğü ekonomik darlıktan dolayı işlerinin iyi gitmediğini, enflasyon diye bir icatla fakirlerin kanının emildiğini, borçluların kapıya dayandığını, on altı senede bir ev yaptırdığını ve iki yıl âdeta kapısız penceresiz muşambayla oturduğunu ve kimsenin hâlini sormadığını dile getirdiği, zenginlere fitre verelim şeklinde ironi yaptığı görülmektedir.

Çift maaşlı bir öğretmenden geri getirmiyorlar diye kendisine borç para vermemesinden duyduğu üzüntüyü (Kırmıt, 2022, 26) anlatan Ozan Ömer; borç almak ve ödemek, kanaatkârlık, ayağını yorganına göre uzatma, borç almama (Kırmıt, 2022, 41), zenginlere iltifat edilmesi, malın dünyada kalacağı, fakir zengin herkesin insan olduğu (Kırmıt, 2022, 75), siyasiler tarafından unutulmuş memurlar, katsayı, açıklıktan başırsağı kuruyan memurlar (Kırmıt, 2022, 83), kötü kader (Kırmıt, 2022, 87), züğürtlük, iyi günde dost olanlar (Kırmıt, 2022, 106), 5 Nisan kararlarıyla ortaya konan zam paketi (Kırmıt, 2022, 123), hor görülen fakirler, bölünen insanlar, paraya değer verme (Kırmıt, 2022, 125), enflasyona yenik düşen sanki paralı köle olan memurlar (Kırmıt, 2022,128), can yakan enflasyon, yiyip içip fakirlere bakan, fakirin tüyünü yolan zenginler, kölelik devri (Kırmıt, 2022, 132), evlenemeyecek

bekârlar, otomatik zamlar, sıfırlanan alım gücü, candan bezen memur (Kırmıt, 2022, 199) gibi konuları şiirlerinde sıkça işlemiştir.

Zihniyet bir sosyal grubun; alişageldiği düşünce, duygu, inanç, ahlâk, niyet, olması gereken gibi alanları müşterek algılayarak ve benzer tavır takınarak oluşturduğu manevî birlik, ortak ruh yaşantısıdır. Devletin, merkezin, çevrenin ve değişik yerleşim alanlarının, meslek gruplarının değişik zihniyetleri vardır. Zihniyet araştırmalarında dikkatler, kolektif düşüncelere ve davranış biçimlerine ve böylece oluşan maddî kültür unsurlarına yöneldiğinden, esas özne olarak halk tabakası kabul edilir. Sabri Ülgener, edebiyat-sanat eserlerinin zihniyet dünyasını açıklama rolünü ikiye ayırır. Birinciye göre edebî eser zihniyet dünyasının şekillendiricisi olur: Edebî eser belirli bir tavır ve davranışı, bir doktrininin esasını renkli ve çarpıcı anlatım gücü ile halk idrakine oturtabilir. Böylece o tavır ve davranışı, o felsefe ve doktrini başka vasıtalardan daha kuvvetli olarak insan bilincine ve bilinçaltına yerleştirir. Bu şekilde edebî eser zihniyeti şekillendirir ve zihniyetin yerleşmesinde etkili olur. İkinciye göre edebî eser zihniyetin dünyasının tanıtıcısı olur. Edebiyat, belirli bir zihniyet dünyasına ait tavır-davranışa, zevk-tercihe kendi kendini açıklamak için gereken ifade kalıbını verir. Edebiyat bunu kendine anlatım vasıtası olarak seçtiği dil ile yapar. Edebî eserler zihniyet araştırmacılarını, zihniyetin zevk ve tercihlerine yahut olumsuzlaştırdığı řeye ulaştırır. Siyasi, sosyal, ekonomik tarihin çalkantılarına götürür (Uğurcan, 2012, 262). Ářıklık geleneğindeki genel konular, Ozan Ömer Kırmıt'da da görölmektedir; bu da yukarıdaki bilgilerden anlaşılmaktadır.

İnsan topluluklarının oluşturduğu yaşama biçimleri, gelenekleri ve inançları o topluluğun zihniyetini oluşturur. Zihniyet, insanın kendisini ve çevresini bilmesinde rol oynayan idrak, tanıma, anlama, kavrama, hatırlama, sembolleştirme, muhakeme ve soyutlama gibi faaliyetlerin bütünüdür (Ayverdi, 2011, 1389). Zihniyetin kavram alanlarında ahlak anlayışı, yaşam tarzı, insanın hareket ve davranışına yön veren kural ve kaideler, değer hükümleri, dünya görüşü, tefekkür, kültür, medeniyet, ideoloji, din, ekonomi ve sosyal-siyasal şartları bulunmaktadır. İnsan ilişkilerini düzenleyen her türlü etkinlik, şüphesiz dönemin zihniyetine dâhildir. Temel dört zihniyet vardır: Ataerkil, Otoriter, Rölâivist ve Demokrat Zihniyet'tir. (Dalyan, 2016, 328/330). Güzel sanatlardan malzemesi dil olan şiirde de her dönemde kendi yaşayış tarzına, eşyayı algılayışına, duygu ve düşüncelerine uyan eserlerin üretilmesi kaçınılmazdır. Böylece sanat, çağının zihniyetini temsil eder yargısına ulaşılabilir. Bu bağlamda edebî metinler ait olduğu dönemi temsil etmektedir (Aktaş, 2009, 30).

Her edebî metin sanatkârın dünya görüşünü, her sanatkâr da içinde yaşadığı çevrenin ve dönemin sanat anlayışını, sosyal, siyasi, dinî; ekonomik, askerî ve kültürel hayatının özelliklerini ve etkisi altında kaldığı geleneği yansıtır. İşte, sanatçının eserine yansıttığı, bir dönemdeki dinî, siyasi, sosyal, ekonomik, sivil ve askerî hayatın duygu, anlayış ve zevk bütününe zihniyet denir. Bu bakımdan bir şiir incelenirken sanatçının yetiştiği dönem, o dönemin sosyal, kültürel ve sanatsal özellikleri de göz önünde bulundurulmalıdır (URL2).

şiirde işlenen temalar tarih boyunca hep iki koldan gelişimini göstermiştir: Ferdî ve sosyal. Ferdî şiirler, şairin sadece kendini, kendi his, düşünce, hayal ve hatıralarını ele aldığı şiirlerdir. Ferdî şiirlerde tema çoğunlukla, aşk, tabiat, ölüm, Tanrı karşısındaki duygulanışlar ve düşüncelerdir. Bu tür şiirlerin şahıs kadrolarını şairin yakın çevresi ve kendini ilgilendiren kişiler oluşturur. Sosyal şiir ise şairin kendi yakın çevresinden uzaklaşıp kendisi dışındaki insanlarla ilgilendiği şiirdir. şair bu tarz şiirlerde toplumda gördüğü aksaklıkları, haksızlık ve eşsizlikleri işler. Bu konuları tek bir kişi izleğinde işlese dahi bu şiir artık sosyal şiirdir. Sosyal şiirde şair yakın çevresinden uzaklaştığı için şiirin şahıs kadrosunun çevresi de genişler (URL3).

Ozan Ömer de yaşadığı dönemin zihniyetini şiirlerine yansıtmıştır. Toplumun içinde, toplumun yaşadığı bütün şeyleri kendisi de yaşayan ve yaşadıklarını, izlenimlerini şiirlerinde dile getiren Ozan Ömer, dönemin zihniyetini kendi zihin süzgecinden geçirerek tüm çıplaklığıyla ve gerçekliğiyle çekinmeden, eleştirel bakış açısıyla, keskin ve sivri ifadelerle okuyucuya aktarmaktadır. Dönemle ilgili dinî, siyasi, askerî, sosyal, beşerî, kültürel konular, bozukluklar, yalan, yalancılık, riyakarlıklar, dejenerasyon, zamaneden şikayet ve bu tür konularda eleştiri, tepitleri ve öğütleri “*İkiyüzlüler* (s. 27), *İnsanlık* (s. 30), *Gayrı* (s. 32), *İnsanlık II* (s. 33), *İslam’ın* (s. 35), *Sözünden Caydın* (s. 39), *Pişmanlık* (s. 40), *Derler* (s. 41), *Vatana İhanet* (s. 48), *Düşünmemiş* (s. 49), *Ayrıcalık* (s. 50), *Yönetici Yok* (s. 51), *Siyasetçiler* (s. 52), *Gafil Müslüman* (s. 54), *Böcekler* (s. 55), *Ayrılık* (s. 69), *Bir Olalım* (s. 71), *Bayramı* (s. 72), *Atmayın* (s. 76), *Beni* (s. 77), *Bize* (s. 79), *Yuh Olsun* (s. 80), *Cahil Olmuş* (s. 81), *Bak Hele* (s. 83), *Gençliğe* (s. 84), *Orada* (s. 85), *Yaşatmaz İmiş* (s. 86), *İslam’ı Savunanlara* (s. 89), *Geldik* (s. 91), *Hoş Oldu* (s. 94), *İnsanlar* (s. 97), *Yaşanmadıkça* (s. 98), *Yok Benim* (s. 100), *Yalan mı* (s. 101), *Atam* (s. 102), *Yutacak Seni* (s. 103), *İhanet Etmediler mi?* (s. 105), *Derler* (s. 107), *Dememiş ki* (s. 109), *Hani ya* (s. 111), *Kalmamış* (s. 113), *Dışardan* (s. 114-115), *Olmaz* (s. 115), *Vurdu* (s. 116), *Aryom* (s. 117), *Hey Kardeşim* (s. 118), *Zam Paketi* (s. 123), *Dost Öğüdü* (s. 124), *Olmuş mu* (s. 126), *Unutma* (s. 127), *Memurlar* (s. 128), *Yok Ettiler* (s. 133-134), *Kalmasın* (s. 140), *Ülkeyi* (s. 145), *Satmayın* (s. 147), *Bitecek* (149), *Bize* (s. 151), *Dayım* (s. 152-153), *Olur* (s. 155), *Koydular* (s. 159), *Gurupçular* (s. 160), *Senin* (s. 164), *İlerde* (s. 167), *Kalmadı* (s. 171-172), *Yönetenler* (s. 173), *Yasa Kardeş* (s. 174), *Bekleme* (s. 176), *Yalan mıyım* (s. 178), *Nere Geldik* (s. 180), *Akıllı mı?* (s. 181), *Birgün* (s. 185), *Nerede* (s. 198-199), *Acırım* (s. 204), *Nemelazımcı* (s. 207), *Nere Geldik* (s. 211), *Görmedim* (s. 214), *Yöneticelere* (s. 219-220), *Birdir* (s. 233), *Göçmedi* (s. 234), *Korkmayız* (s. 235), *İnanma* (s. 241), *Dost Sanardım* (s. 251), *Sormayın* (s. 253), *Yalan Söyleme* (s. 259), *Rantiyeci Soyguncu* (s. 261), *Düşürdüler Beni* (s. 268), *Zor Olur* (s. 270), *Oldukça* (s. 274), *Kardeşim* (s. 276), *Yetmez* (s. 278), *Oturmadı* (s. 283), *Kalkınmıyor* (s. 286), *Beni Beni* (s. 294) *Dost Diyemem* (s. 302), *Bırakmıyor Peşimi* (s. 303), *Düzen Bozulmuş* (s. 305), *Yoktur* 8s. 307), *Arkadaş* (s. 311), *Kardeş* (s. 315), *İnsanları Anlamadım* (s. 315), *Vatan mıyım* (s. 324), *Böyle* (s. 325), *Yoktur* (s. 327), *Neresinde* (s. 328), *Münafık Olmasa* (s. 328), *Öğüdüm Olsun* (s. 330), *Demokrasi* (s. 332-333-334), *Çocuk Ölüyor* (s. 340), *Havadis* (s. 341), *Avrupa Birliği* (s. 347), *Ne Verdiniz* (s. 352), *Gelmezsiniz* (s. 368)” adlı şiirlerde yer almaktadır.

Bir makale formatını aşabilecek belki de iyiden iyiye incelenemeye tabi tutularak detaylı bir şekilde üzerinde durulduğunda bir kitap formatında yayın veya tez yapılabileceği düşüncesiyle bu makalede bu alandaki şiirler tek tek ele alınıp incelenmemiş ve isimleri zikredilmekle yetinilmiştir.

Ozan Ömer’in yukarıda ismi geçen şiirlerinde ele aldığı sosyal konulardan başka millî duygu ve düşünceleri, heyecan ve coşkuları dile getiren, Türk milletinin tarihî derinliklerine kadar her şeyinin yeni nesile aktarılması gerektiğini vurguladığı, yerinde duran veya sayan Türk ve Türk gençliğinin tarihteki başarılarından örnek alması gerektiğini ifade eden şiirleri de vardır. Kitaptaki “*Kızdırmasınlar* (s. 28), *Dizilmiş* (s. 29), *Türk Uyan* (s. 38), *Şehitlik* (s. 43), *Uyan Müslüman* (s. 44), *Bosnalım* (s. 45), *İslam’dan Geçer* (s. 46), *Türkiye’im* (s. 74), *Selam Olsun* (s. 78), *Memedim* (s. 80), *Askerlere Ağut* (s. 87), *Vatan Gider* (96), *Kardeş* (s. 104), *Sana* (s. 127), *Veremem* (s. 138), *Olamam* (s. 139), *Birleşelim* (s. 142), *Hatırlan Türk’ü* (s. 143-144), *Müslüman* (s. 146), *Geliyorlar* (s. 154), *Düşün* (s. 172), *Birlik* (s. 179), *Şehit Askerlere* (s. 189), *Olmaz mı* (s. 181), *Olmaz mı II* (s. 190-191), *Türk’ün Çocuğu* (s. 192-193), *Kaldırılmaz* (s. 200), *Ahlak* (s. 215-216), *Türk Bayrağı* (s. 266), *Bulun* (s. 281), *Birlik Olalım* (s. 284), *Bir şey Çıkmaz* (s. 289), *Ömür Gider* (s. 290), *Hizmet Eyle* (s. 299-300), *Asmazlar* (s. 349)” adlı şiirler bu türden şiirlerdir.

Kızdırmasınlar (s. 28) şiiri 1992’de Ermenilerin Karabağ’a saldırması üzerine yazılmıştır. Şiirde Ozan

Ömer, Ermenilerden “münafık mezalim” olarak bahsederek bizi birbirimizden ayırmamalarını, Kırt-Türk diye araya fitne sokmamalarını, atalarımızın üç kıtada hüküm sürdüğünü, Viyana ve Altaylara kadar uzanan mazimiz olduğunu, Çin seddinde ayak izimiz olduğunu söyleyerek Türklere İlahî destek olarak gökten ak sakallı nur yüzlü ordular indirmesinler şeklinde her türlü Őeye hazır ve nazır olduğumuza değinmektedir.

Bu Şekilde hamasi duygularla yazdığı Şiirin ardından Avrupa hayranı Türk gençlerini düşünmüş ve onlara yönelik *Dizilmiş* (s. 29) Şiirini yazmıştır. Şiirde Avrupa ile Türkiye kıyas edilmiştir. Ozan Ömer'e göre Avrupalı fabrikasını yaparken bizim alfabemizde âdeta yat yat uyu yazılmıştır, herkes füze yapıp aya giderken bizim gençlik maça yazılmıştır.

Ozan Ömer'e göre zamanla bizden ayrılmak zorunda kalan, çoğunluğu Müslüman olan yerlerde din düşmanları asimile çalışmaları yapmaktadır. En sonunda da Bosna Hersek'e saldırmışlar (1992) ve katliam yapmışlardır ancak dünya Bosnalılara sahip çıkmamıştır. Bosnalı Müslüman kardeşleri duymasa da Ozan Ömer onlar için *Bosnalım* (s. 45) Şiirini yazmıştır. Şiirde Bosnalı kardeşlerine sabreylemelerini, aydınlığa çıkacaklarını, şehitliğin güzel bir iş olduğunu, birlik olmaları gerektiğini, dünyanın diğer köşelerindeki Türklere bazılarını sayarak onların da zulüm altında olduklarını ve bu durumda aldığı her bir haberle canının yandığını söylemiştir.

Ozan Ömer'e göre Türk siyaseti kısır bir döngü içindedir, çok partili sistem iyi bir hizmet yarışdır ama bizde yanlış uygulanmaktadır. Bununla ilgili Türklere uyarı mahiyetinde düşmanların plan kurduğu, vatana yüzlerce ajan bıraktığı, vatani bölmek, suçlu suçsuz katliam yapmak istedikleri; onun için Türk'ün artık uyanması gerektiği fikirleri *Türk Uyan* (s. 38) Şiirinde dile getirilmiştir. Ozan Ömer'e göre zaten Hakk'ın emrinde de uyanık olmak vardır.

İslam'dan Geçer (s. 46) Şiirinde Ozan Ömer, Müslümanlara kötülerin birliklerinde işlerinin olmadığını, İslam birliğı kurmalarını, tarihten, Medine'de yatandan (Hz. Muhammet SAV) ders almalarını, yer altı ve yer üstü zenginliklerini yerli yerinde işletmelerini, başlarına iyi lider seçmelerini söyler çünkü ona göre dünyanın düzeni İslam'dan geçmektedir.

1993 yılı Avrupa Dostluk Yılı ilan edilmiştir. Ozan Ömer'e göre Müslümanlar gerçekte bu dostluğa alınmaz ve Türkiye yalnız kalmıştır. Bundan hareketle *Türkiye'm* (s. 74) Şiirini yazmıştır. Şiirde bir zaman üç kıtaya hükmederken, kimseden elaman dilemezken, şimdi kimliğini yitiren, birleşen düşman karşısında yalnız kalan Türkiye'den bahsedilir.

Rusya'nın çökmesi, birer birer Türk Cumhuriyetlerinin kurulması Ozan Ömer'de onların Türkiye'ye iltihak edilmeleri arzusunu doğurur. Bu fikirlerle *Selam Olsun* (s. 78) Şiirini kaleme alır. Ozan Ömer, “bin yetmiş birle doğan, üç kıtaya hükmeden Türklere ne olduğunu” sorar ve “Tüm Türklere selam olsun” diyerek, “Ozan Ömer kardeşiniz” ifadesiyle Türk dünyasıyla gönül birlikteliğini ortaya koyar (Kırmıt, 2022, 78).

1993'te terhis edilen 33 askerin şehit edilmesi üzerine Ozan Ömer *Memedim* (s. 80) Şiirinde “Besledim büyüttüm asker eyledim/Uyan be Mehmet'im askerim uyan/Bütün ümitlerim sana bağıladım/ Uyan be Mehmet'im askerim uyan” şeklinde ruhunda duyduğu acıyı; “Bu kadar ucuz mu imanlı kanun/Yerlere akıyor o asil kanun/Yemen, Viyana'da izin var senin/ Uyan be Mehmet'im askerim uyan” dizeleriyle haklı isyanını göstermektedir.

Askerlere Ağıt (s. 87), PKK tarafından şehit edilen bütün askerlerimiz için yazılmış bir Şiirdir. Şiir daha

doğrusu ağıt sekizli hece ölçüsüyle dört dörtlükten oluşmaktadır. Şiirin ilk dörtlüğünde “*Şu yaylanın sulağına/At bağlarlar döleğine/Asker yavrumu vurmuşlar/Kanlar akmış yeleşine*” şeklinde şehit edilmiş bir askere değinilmiştir.

Hatırlan Türk’ü (s. 143-144) şiiri, Türk’ü unutan düşmana Türk’ü hatırlatma amacıyla yazılmış bir şiirdir. Oldukça üst perdeden, vurucu, tokat gibi net ve keskin ifadelerle düşmana korku salan bir hava oluşturulmuştur. Şiirin ilk dörtlüğünde “*Ulan düşman unutmuşsun sen Türk’ü/Okursan tarihi hatırlan beni/Altı yüz senede bu büyük ırkı/Okursan tarihi hatırlan Türk’ü*” denilerek Türk’ün şanlı mazisi hatırlatılmaktadır. Şiirin devamında “*Zülfikar misali yetmiş kafiri/Bir anda kesersem hatırlan Türk’ü*” dizelerinde hem bir telmih hem bir ihtar hem de tehdit vardır. Şiirde hamasi ifadelerle “*Varna, Kosova, Fatih, Arevize, Malta, Zigatvar, Yemen, Sakız Adası, Kıbrıs, İnebahtı, Sırpsındığı, Niğbolu, Ankara, Çaldıran, Mısır, Mercidabık, Ridaniye, Mohaç, Tunus, fas, Kafkas, Lehistan, Haçın, Rus, Purut, Neveran, Nizip, Trablus, Balkan, Çin Seddi, Alpaslan, İnönü, Kütahya, Sakarya, büyük taarruz başkomutanı (Atatürk), sindirilemeyen altı asır*” hatırlatılmaktadır.

Müslüman (s. 146) şiirinde “*Söyle sen ne zaman uyanacaksın/Daha şafak atmadı mı Müslüman*” denilerek âdeta uykuda olan Müslümanlar uyandırılmak istenmiştir.

Türk Bayrağı (s. 266) şiirini Ozan Ömer “Bayrak İndirme” olayına karşı yazdığını belirtse de tarih verilmediği için olayın detayına girilmemiştir. Şiirde “*Kulak ver sesime Türk’ün çocuğu/İndirilen bayrak şehit kanıdır/İyi düşün nerde ilim açığı/İndirilen bayrak Türk’ün kanıdır*” şeklinde olaya haklı bir şekilde tepki göstermekte ve uyarıda bulunmaktadır. Yukarıda verilen örnek dizelerden de şairin farklı konularda şiirler ele aldığı gerçeği ortaya çıkmaktadır ki şairin toplumu derinden etkileyen ya da toplumun ilgilendiği her alanda ya da hissettiği her duyguda şiirler yazmaya çalışmış olduğunu göstermesi açısından önemlidir.

Şairlerin eğitime bakış açılarını ortaya koymak amacıyla yapılan çalışmasında Yar Yıldırım: “*Şiirin bağlı bulunduğu ana gövde olan edebiyatla eğitim arasında bir bağ bulunmaktadır. Bu bağ edebiyatın terbiye ve ahlak gibi kavramlarla olan ilişkisiyle açıklanabilir. Şiir, duygularla sesi birleştiren, kelimelerle musiki oluşturan, insanı kelimelerle ahenkleştiren, içerik ve özü bütünleştiren, özgün, etkileyici, uygulandıran, insanı manevi olarak besleyen, insanda yeni ufukların açılmasına vesile olan, bir tasarım, tesadüflere yer olmayan, sadece bugün için değil, gelecek zaman için de yönelimli, estetik bir yapı, inşa biçimi, halkla bütünleştiren etkinlik, en eski edebî tür olarak insanın ihtiyaç duyduğu anlatma şekli ve söz söyleme sanatıdır.*” şeklinde bazı araştırmacı ve yazarlardan çeşitli şiir tanımlarını verdikten sonra “*Tanımlardan anlaşılacağı üzere şiir yaşamın her yerinde estetik olarak var olmaktadır. Bu alanlardan birisi de eğitimidir*” (Yar Yıldırım, 2020, 201) diyerek şiir, şair ve eğitim ilişkisini ortaya koymaktadır. İçinde yaşadığı toplumun eğitim sistemi ve sistemde yer alan her bir unsur elbette ki şairlerin ve ozanların da meşgul olduğu, kafa yordığı, üzerine görüşler öne sürdüğü veya eleştirdiği konulardandır.

Ozan Ömer’in önem ve değer verdiği konulardan bir kısmını eğitim öğretim faaliyetleri, bu faaliyetleri yürüten öğretmenler ve içinde bulunan öğrenciler oluşturmaktadır. Kendisi istediği seviyeye kadar okuyamayan daha doğrusu okula devam edemeyen ancak okuduğu kitaplarla kendisini geliştirip yetiştiren ve girdiği sınavlarla eğitimini tamamlayan Ozan Ömer, kendi çocuklarını okutması ve aynı zamanda eğitim öğretim kurumlarında görev yapması, öğretmenlerle iç içe olması kısaca eğitim öğretim faaliyetlerini gözlemleyen birisi olması hasebiyle bu hususları şiirlerinde işlemiştir.

Ozan Ömer; eğitim öğretimle ilgili “*Öğretmenim* (s. 31), *24 Kasım* (s. 37), *Müfettişler* (s. 42), *Olsun* (s. 70), *Okul Müdürüne* (s. 110), *Öğretmen* (s. 163), *Bunları* (s. 182), *Cahil Koyma* (s. 247), *Ahmet Hakkoymaz* (s. 258-259), *Öğretmen* (s. 287-288)” şiirlerini yazmıştır.

Bu enflasyonda (1992) bu kadar maaşa bu kadar eğitim diyen bir öğretmenin bu sözü üzerine o çocukların ne günahı var diyerek *Öğretmenim* (s. 31) şiirini yazmıştır. şiirde yirmi yıldır maarifte, kalbiyle arifte, hassas ve zarif olduğunu öğretmenin bunlardan hangisi olduğunu; bilgi öğreten mi bilgi öğretip ağlatan mı ya da hapis boylatan mı olduğunu sorduğu görülmektedir. şiirin devamında Ozan Ömer; öğretmenleri ilim veren, bilim veren ve zulüm veren şeklinde sınıflandırmakta ve o öğretmene hangisinin öğretmenim diye sormaktadır.

Öğretmenler Günü münasebetiyle yazdığı *24 Kasım* (s. 37) şiirinde biraz öğretmene saygı biraz eleştiri vardır. Öğretmen (s. 163) şiiri de Ozan Ömer'in öğretmenlere eleştirel bakış açısını yansıtmaktadır. “*Neyini öveyim şu öğretmenin*” şeklinde başlayan şiirde vereceği morfin hapi, sahayı topu, doları markı, seçimle gelecek affı düşünen; topu veliye öğrenciye atan, sınıfta dersi kaynatan, kimisi pop şarkı söyleten, nesli ağlatan, bazısı kırk beş günlük öğretmen olan öğretmenlerden bahsedilmektedir. şiirde öğretmenlerle ilgili Allah için ilim veren ve mazisi tertemiz olan şekilde iki mısra da iki olumlu özellik verilmektedir.

Ozan Ömer; 1992'de okula teftişe gelen Bakanlık müfettişlerinin tavrılı hâleriyle ilgili *Müfettişler* (s. 42) şiirinde her biri Azrail kesilen, kasıntı dört müfettişi ve raporlamalarını konu edinmiştir. *Olsun* (s. 70) şiirinde Ozan Ömer “*İyi yoğur evladının mayasın/Mevla'sını seven bir insan olsun/Sen ver ona edep ile hayasın/Vatanını seven bir insan olsun*” şeklinde vatan evladının nasıl yetiştirilmesi gerektiğiyle öğüt vermektedir. *Bunları* (s. 182) şiirinde “*Yavrumuza öğretelim bunları*” nakaratıyla gençlerin nasıl yetiştirilmesi gerektiği dile getirilmektedir.

Cahil insandan topluma bir hayır gelmeyeceğine inanan Ozan Ömer; anne babalara hitaben *Cahil Koyma* (s. 247) şiirinde “*Anneler babalar size söylüyom/Okut evladını sen cahil koyma/İş işden geçmeden uyarıyorum/Okut evladını sen cahil koyma*” şeklinde çağrıda bulunmaktadır.

Ozan Ömer, 1996'da “*Bana da bir şeyler yazsana.*” diyen Türk dili ve edebiyatı öğretmeni Ahmet Hakkoymaz (s. 258-259) için de şiir yazmıştır.

Ozan Ömer'in 1997'de yazdığı *Öğretmen* (s. 287-288) şiiri şehit öğretmenlerden hareketle öğretmenlere yönelik olarak yazılmış bir şiirdir.

Emekli oluncaya kadar on beş müdürle çalıştığını söyleyen Ozan Ömer, görev yaptığı okula müdür olarak atanan Mahmut Gök'e hitaben *Okul Müdürüne* (s. 110) adlı bir hoş geldin şiiri yazmıştır. şiirde okul, okulda görev yapan kişiler ve bunlarla ilgili yeni müdüre uyarılar bulunmaktadır.

Ozan Ömer'in şiirlerinde konuların bir kısmını dinî konular oluşturmaktadır. şiirleri arasında Müslümanca duygulanış ve düşüncenin mahsulü denebilecek lirik yahut didaktik parçaların olduğu, İslami bilgilere yer verdiği, bazı şiirlerinde Allah inancı ve sevgisini dile getirdiği, millî birliği telkin etmek, sosyal çevrenin olumsuz yöndeki değişimlerinden duyduğu rahatsızlığı belirtmek gibi maksatlarla dinî hususlara dikkat çektiği, birtakım manzum sözlerinde ise değişik münasebetlerle İslam dininden semavi kitaplar, peygamberler, ahiret ve kadere iman esaslarına kadar dua, şükür gibi konuları da ele aldığı görülmektedir. Onun şiirlerinde bazı ayet ve hadislerle uygun mısralar bulunmaktadır aynı zamanda din ve tasavvuf büyüklerini saygıyla andığı da görülmektedir.

Ozan Ömer; ilahî düzen, inanç, kader, ölüm, ahiret, yaratılış, kaderden şikâyet, nefsi terbiye etme, fani dünya, gafil insanlar, Allah'a yakarış ve mistik konularda "*Sır Olan* (s. 34), *Dilek* (s. 47), *Nefis* (s. 53), *Dönüşü Yok* (s. 56), *Yazımı* (s. 90), *Bir Gün* (s. 93), *Nedendir* (s. 99), *Nedendir* (s. 108), *Kader* (s. 112), *Dön Gayrı* (s. 119), *Allahım* (s. 129), *Yanarım* (s. 157)¹⁵, *İnsanlar* (s. 158), *Gurupçular* (s. 160), *Düşün* (s. 166), *Olmalı* (s. 169), *Benim Gibi* (s. 169), *Bana* (s. 175), *Yasasını* (s. 186), *Namazı* (s. 186), *Dön Mevlaya* (s. 187), *Var Benim* (s. 188), *Sen* (s. 197), *Yapmasın* (s. 202), *Kardeş Olurdu* (s. 208), *Tanır mısın* (s. 210), *Vardır* (s. 195), *Vardır* (s. 212), *Akıl* (s. 212), *Habibe Doyulur mu* (s. 218), *Haklaşıyorum* (s. 220), *Yanlı* (s. 224), *Olursa* (s. 224), *Bana* (s. 229), *Doymadım* (s. 238), *Hak Sırrına* (s. 239), *Nasıl Olur Halimiz* (s. 242), *Gider* (s. 243), *Neyidi* (s. 244), *Eyle Beni* (s. 245), *Sıradan* (s. 246), *Feleğin Sillesi* (s. 249), *Gafiller* (s. 249), *Kardeş mi* (s. 252), *Dünyada* (s. 255), *Sen* (s. 256), *Uymazlar* (s. 256), *Boşumuş* (s. 262), *Var mı Kardeş* (s. 269), *Gibisin* (s. 271), *Lazım* (s. 273), *Geldi Geçti* (s. 275), *Allah Güzel Yapar* (s. 275), *Kader* (s. 278), *Benim* (s. 279), *Kötü Kader* (s. 280), *Uçuruma Gidiyorsun* (s. 283), *Sabır Ederim* (s. 288), *Bak Hele* (s. 291), *Senin* (s. 292), *Geliyorum* (s. 293), *Nimete* (s. 297), *Yorulduğum* (s. 300), *Yaradan* (s. 301), *Yaratmış* (s. 306), *İbret Alamadık* (s. 312), *Sen Unutma* (s. 313), *Güvenme* (s. 317), *Nasıl Gitti* (s. 320), *Size Sorarım* (s. 326), *Gafil İnsanlar* (s. 329), *Hafif Taşı Sel Götürür* (s. 338), *Kendini İyi Tart* (s. 339), *Görür M'ola* (s. 340), *Dürüst İnsan* (s. 344), *Ne Mutlu* (s. 345), *Gidek* (s. 364), *Arkadaş* (s. 367)" adlı şiirleri kaleme almıştır.

Ozan Ömer, kendisiyle atışmak üzere gelen iki kişiye *Sır Olan* (s. 34) şiirini söylemiştir. Şiirde yaratılış, yeryüzü ve gökyüzü, insan ve bunlardaki sırlar üzerinde durulmuştur. Atışmaya gelenler bu şiiri dinleyince maksadımız senden şiir dinlemektir derler ve giderler. *Dilek* (s. 47) şiirinde Ozan Ömer kadir Mevla'dan kelimeitevhit nasip etmesini, ölüm meleği geldiğinde, gül benzi sararıp solduğunda, cesedi sala konduğunda, Münker Nekir gelip sual sorunca, mahşere varınca, mizan kurulunca, defterler teraziye konunca imanını vermesini dilemektedir.

Namazı (s. 186) şiiri, Ozan Ömer'in ilahi kalıbında ve tadında bir şiirdir denilebilir. Yunusça söyleyiş ve benzetmelerin bulunduğu şiirde "*Sabahın seher vaktinde/Kalk kardeşim kıl namazı/Yaradan durur ahtında/ Kalk kardeşim kıl namazı*" şeklinde namaza çağrı vardır. Şiirin devamında "*Kuşlar bile kalkmış öter/Birbirine ilim satar/Sevabına sevap katar/Kalk kardeşim kıl namazı; Ozan Ömer ilme eğil/Dünyaya eyleme meyil/Cennet para ile değil/Kalk kardeşim kıl namazı*" denilerek Yunus'un ilahilerindeki söyleyiş güzelliği ve sehlümümteni özelliği dikkat çekmektedir. Aynı söyleyiş tarzının *Dön Mevla'ya* (s. 187) şiirinde de var olduğu söylenebilir. Şiirde gençliğinde her türlü kötü şeyleri yapan kırkıktan sonra hacca giderek affolunacağını sanan insanlara Mevla'ya ve Allah'a dönmeleri istenmektedir. Şiirde Mevla'ya dönme çağrısı, canın emanet olduğu, günler elim geçse de Mevla'ya dönmek gerektiği, tövbe, hatalara dönmeme, Allah'a güvenmek, Şeytan'a inanmamak, dünyayı terk etmek gibi hususlar verilmiştir. Ozan Ömer, şiirde "*Kırkı geçti senin yaşın/Dön Mevla'ya dön Allah'a/Zaten emanetti canın/ Dön Mevla'ya dön Allah'a*" şeklinde insanları Allah'a ve Allah'ın emirlerine uymaya davet etmektedir.

Var Benim (s. 188) şiiri, Ozan Ömer'in bütün dünya Müslümanlarıyla kendini bütünleştirdiği ve bununla bir varlık elde ettiğini belirttiği bir şiirdir. Şiirde dünya güzellikleri ve bunlara aldanma, ahirete yönelme, hayali bir kabir hayatı tasviri gibi konular vardır.

Sen (s. 197) şiirinde insanın yaratılışının sırlarının henüz bilim tarafından çözümlenip çözülemediği, bu sırrın Hakk'ın yaratma sırrıyla olduğu kanıtlanmak istenircesine bilim ve tekniğe sorular

¹⁵ Arkadaşının yatalak evladiyla ilgili arkadaşının kendi ağzından yazdığı bir şiirdir.

yöneltilmektedir.

Nefis, nefsin insanlar üzerindeki etkisi (s. 53), haram helal korkusunun olması gerektiği, tövbe, Allah'a yakarış, ölüm ve sonrası (s. 56), kara yazı, deveran etme, yaratılış, levhikalem, dertler, haksızlıklar (s. 90), yapılanların mahşerde hesabının sorulacağı, ölüm gerçeğliği, mahşer, kul hakkı (s. 93), yaratılışa ters inanışlar, insanın maymundan geldiği fikrine karşı deliller ve sorular, kainattaki nizam ve intizam, Allah'ın yaratma gücü (s. 99), akıl ve fikir farkı ve her insanda farklı farklı olması, fitriyat ve insanıyat, ilk insanın yaratılışı, akıl kalp ilişkisi gibi tıp ilmine sorular (s. 108), kader, kaderin sırları ve insanlarda farklı farklı tecellileri, kaderden kaçamama (s. 112), insanın yaratılışı, tövbe etme, benliğine dönme, peygamberler, hayatlarına dair bazı Şeyler ve mücadeleleri (s. 117-118), Allah'a yakarış, tövbe, Allah'a sığınma ve dua (s. 129), insanlık ve boşa uğraşlar, farklı farklı kader tecellileri, dünya telaşı (s. 158), dinî gruplar ve ayrılık çıkarıcılar, bölücülük yapanlar ve onlara çağrı (s. 160), gafil gezmeme, ölümü düşünme, hor görmeme, İslam'ın Őartlarına çağrı, ahirete hazırlık (s. 166), Allah için yaşama, Allah'ın emir ve yasaklarına uyma, taat ve ibadet (s. 169), ölümlü dünya, sen ben ayrımı yapmamak gerektiği, zengin fakir ayrımına karşı çıkma, dünya malına aldanmama, mala mülke güvenmeme, her Şeyin sonunda ölümün herkese aynı geleceği (s. 169), sevecen bir yar vermemesinden dolayı Allah'a Şikayet, eşiyle ilgili olumsuzluklar (s. 175), İslam, İslamcı gözüküp İslam'dan uzak duranlar, Kur'an'la alay edenler ve bunlara yönelik uyarı ve çağrılar (s. 186), ölüm gerçeği ve buna sebepler bulmanın yersizliği, ahiret için hazırlıklı olmak, ölümden ibret almak, hayır hasenat, ibadet etmek (s. 202) gibi konular Ozan Ömer'in Şiirlerinde karşımıza çıkmaktadır.

Ozan Ömer; doğa, doğa sevgisi, köy özlemi, pastoral duygu ve düşünceleri muhtevi Şiirler de yazmıştır. Ozan Ömer'in "*Ormanı* (s. 30), *Bahar* (s. 90), *Düldül Dağı* (s. 95), *Dağlar* (s. 168), *Köyümü Özledim* (s. 194-195), *Eski Günler* (s. 205), *Yaylalar* (s. 277)" Şiirleri bu konularda yazdığı Şiirlerdir.

Ormanı (s. 30) Şiirinde Ozan Ömer;

| | |
|------------------------|------------------------|
| Kapılarda eşiğimsin | Gemilerde hep yolumsun |
| Bebeklerde beşiğimsin | Arılarda sen balımsın |
| Sazlar ile aşiğimsin | Ölünce benim salımsın |
| Çok severim ben ormanı | Çok severim ben ormanı |

şeklinde orman sevgisini anlatmaktadır.

Şiirlerde; orman yangını, orman sevgisi (s. 30), bahar, baharın güzelliği (s. 90), Düziçi sınırları içinde bulunan *Düldül Dağı* (s. 95), dağlar, dağların güzelliği, haşmeti, tabii güzellikler, doğa (s. 168), köy yaşamı, köy sevgisi ve özlemi, köy yaşamı ve Őehir yaşamının karşılaştırılması (s. 194), ozanın çocukluk günlerindeki köy yaşamı ve ilişkiler (s. 205), yaylaların güzelliği gibi konular yer almaktadır.

Bazı Şiirlerinde anne sevgisi ve desteği görmediğinden yakınan Ozan Ömer, daha önce de bahsedildiği gibi eşiyle ilgili de oldukça olumsuz duygu ve düşünceler barındıran Şiirler yazmıştır. İnsan hayatında önemli yer tutan anne ve eşle ilgili tecrübe ve izlenimlerinden olsa gerek ki Şiirlerde kadınlara çok az yer verse de "*Bayanlar* (s. 35), *Kadınlara* (s. 92), *Kızım* (s. 118), *O kadını Görmedim* (s. 331), *Kadından Medet Bekleme* (s. 343)" adlı Şiirleri yazmıştır.

1992'de Süleyman Demirel başbakan iken ekonomi uzmanı olan Tansu Çiller'den hareketle *Bayanlar* (s. 35) Şiirini yazan Ozan Ömer; Âdem'den kadının yaratıldığını, Âdem'i kadının kandırdığını, tüm insanları kadınların büyüttüğünü, kadınların her gün erkeklere emir verdiğini, Sultan Süleyman'a saray

yaptırdığını, aşkı ile ruhlar yaktığını, ailede çocuklara yön verdiğini, Türkiye’de ekonomi uzmanı olduklarını ifade ederek akıllarıyla kadınların bin yaşaması gerektiği nakaratıyla şiirini kurmuştur.

Kadınlar (s. 92) şiirinde İslami usul ve esaslara riayet ettiklerinde kırk günde evliya derecesi alacak kadınlar üzerinde durulmaktadır. Ozan Ömer’e göre kadınlar; dırdırı olmasa, münafığın sözlerine kanmasa, kırk günde erişeceğini bilse, eşine daima sadık kalsa, şeytanın düşman olduğunu bilse, İslam’ın beş şartını yerine getirirse, haramını tesettürle kapatsa, Allah’a taparsa, cinlere uymasalar cennete huri olacaktır.

Ozan Ömer; *Kızım* (s. 118) şiirini öğretmen olan kızlarına hitaben yazmıştır. Şiirde gurbete giderse kızların ömür boyu el olacağı, hazan vurmuş gül olacağı, gurbette derde kalacağı, ata yurda dönemeyeceği, emmi dayının olmadığı gurbette kimsesiz bir sal olacağı, bir yerde atılıp geçmez akçe pul olacağı, parasız köle misali boynu bükük bir kul olacağı ifade edilmiştir.

Ozan Ömer’in söylenilen güzel vasıfları haiz kadınları görmediğini yani aslında öyle kadınların olmayacağı inancını yansıtan *O kadını Görmedim* (s. 331) şiiri aslında görmek istediği kadınlara olan özlemine dile getirmektedir denilebilir ancak şiirde öyle iyi denilecek bir kadını görmediğini nakaratta tekrarlamaktadır.

Kadından Medet Bekleme (s. 343) şiirinde de kadınlara karşı olumsuz bakış açısını devam ettiren Ozan Ömer, eşinin bir akrabası vesilesiyle iş bulmasının eşi tarafından başa kakılan bir şey olması nedeniyle eşinin şahsında tüm kadınlara teşmil ederek kadından medet beklenilmemesi gerektiğini söylemektedir.

Bir insan, bir ozan, bir Müslüman olarak Ozan Ömer, millî ve mahallî konular yanında bütün insanların daha müreffeh, mutlu ve huzurlu bir dünyada yaşamaları ve ayrımcılık ve ötekileştirmenin olmadığı bir insanlık düşüncesi yani evrensel duygu ve düşünceleri gibi konuları hümanist bir yaklaşımla çeşitli şiirlerde dile getirmiştir. İnsan olmanın ve yaratılmanın insana sunduğu birtakım hak ve yükümlülükler de bu şiirlerde yer almaktadır. Bir insan olarak kişilerin kendi hak ve sorumluluklarını bilmeleri ve ona göre davranmaları gibi hususlar da şiirlerde görülmektedir. Bu minval üzere yazdığı şiirler “*Yaşayın* (s. 38), *Başka* (s. 88), *Barış* (s. 121), *Birlik Olalım* (s. 122), *Seveni* (s. 130), *Sevsene* (s. 135), *Düşün* (s. 136), *Övüyoruz* (s. 162), *Olmaz mı* (s. 181), *Olmaz mı II* (s. 190-191), *Mümkün Değil* (s. 206), *Cennet Yolu* (s. 206), *Yaşayalım* (s. 213), *Görmüyor* (s. 225), *Sen de Gel* (s. 230), *Olmasa* (s. 243), *Geçiyor* (s. 272), *Bak Hele* (s. 291) *Dikmeli* (s. 308-309-310), *Çıkmaz Arkadaş* (s. 310), *Elinde* (s. 314), *Kalpleri* (s. 363), *Ben de İnsanım* (s. 370)” adlı şiirlerdir.

Tüm insanlara seslenerek insanca yaşamayı öğütlediği *Yaşayın* (s. 38) şiiri bunlardan biridir. Şiirde insanca yaşamak gerektiği, iyi kötü günlerin gelip geçeceği, dünyanın herkese yeteceği, sonunda toprağın herkesi yutacağı; din, dil, ırk düşünmeden, insanı küçük görmeden, iş işten geçmeden insanca yaşamak gerektiği ele alınmıştır.

İslami bakış açısıyla geçmiş milletler ve günümüz dünyasına yönelik olarak *Başka* (s. 88) şiirinde gelmiş geçmiş birçok neslin farklı uğraşları, farklı dertleri, mal mülk kaygısı gibi hususları ortaya konmuştur.

Dünyanın dört bir yanında birbirini kıran insanların emperyalistlerin silah satma ve para kazanma düşüncelerinin kurbanı olduklarını düşünen Ozan Ömer, *Barış* (s.121) adlı şiirde tüm dünyayla barışmak istediğini ama insanların barışmadığını, her yerde soykırım yapılmasına rağmen süper güçlerin buna müdahale etmediğini, Türklerin barışla yaşadığını, buna rağmen düşmanların yaralarımızı kaşındığını, bundan dolayı yaralarımızın kapanmadığını, bu dünyanın kimseye kalmayacağı,

bu sebeple herkesin barış içinde yaşaması gerektiğini vurgulanmaktadır.

Birlik Olalım (s. 122) şiirinde dinî ve millî duygular ekseninden tüm insanlığa doğru uzanan topraktan yaratılma, bir yaratanın olduğu, barış ve birlik içinde yaşamak gerektiği ele alınmıştır. Ozan Ömer “*senin dinin senin, ırkın da senin/Benim dinim benim ırkım da benim*” diye hümanist bir sloganla “*gel de barışalım, birlik olalım*” demektedir. “*İnsan sevgisi Allah sevgisinden sonra en kutsal sevgidir*” diyen Ozan Ömer, insan sevgisi için *Seveni* (s. 130) adlı şiiri yazmıştır. *Şiirde* “*bir Allah’a bir insanlığa aşığım, severim insanı bir de seveni*” diyerek insan sevgisini yüceltmektedir.

Diğer bazı şiirlerde de Allah rızası için insanların birbirlerini sevmeleri, insanların kardeş olduğu, laf çaktırmadan, insanların yaralarını azdırmadan, zengin fakir ayrımı yapmadan sevmek gerektiği (s. 135), sadece dünya için değil ahiret için de çalışmak, insanı hor görmemek, kibirli olmamak, ölümlü olduğunu bilmek, ahireti düşünmek (s. 136), insanın birbirine kardeş ve sırdaş olması, din, dil, ırk düşünmemek, Allah sevgisi (s. 181), Müslüman birliği, dindaşına sahip çıkmak, dünyanın çeşitli yerlerinde Müslümanlara yapılan zulümler ve bunlara sessiz kalınmaması gerektiği (s. 190-191), bütün insanların kainata bakıp inanması için gerekli olan deliller (s. 206), intihar etmemek için gerekli öğütler (s. 206), zengin fakir ayrımı yapmadan birlikte yaşama, dünyanın geçiciliği önemli olanın insanca yaşamak olduğu (s. 213), doğayı dinleme ve bundan ders alarak dine yönelme (s. 225), tüm insanlara kucak açma, birlik olma, aynı dergâhta buluşma ve karışma, Mevlana'nın çağrısı gibi herkesin bir araya gelmesi (s. 230) gibi konular yer almaktadır.

Ozan Ömer yaşadığı bölgeyle ilgili konularda yani mahallî konularda “*Çitli Köyü* (s. 57), *28 Mart* (s. 73), *Köylerin* (s. 254), *Düldül Dağı* (s. 95)” şiirlerini yazmıştır. Bu şiirlerden *Çitli Köyü* (s. 57) adlı şiirde geçen köy annesinin köyü, akrabalarının da olduğu, doğduğu mahalleye bitişik bir köydür. Şiirde akrabalarının kendisini incitmesi üzerine köye karşı olumsuz duygu ve düşüncelere yer verilmiştir. “*Sana diyom Çitli köyü/Acınacak hâliniz var/Karncaya yardım etmez/İki tane Ali'niz var*” diyerek direkt isim vererek yerdiği kişiler de vardır. Şiirde köyün mahalleleri ve orada yaşayan sülaleler ve lakapları ve onlara yönelik ozanın tespit veya eleştirileri vardır.

28 Mart, Düziçi'nin düşman işgalinden kurtuluşunun yıldönümü günüdür. Ozan Ömer de Düziçi'nin bu özel ve anlamlı günüyle ilgili *28 Mart* (s. 73) şiirini yazmıştır. Şiirde bugüne boş yere sevinilmemesi, layıkıyla vatana sahip çıkılması, çalışıp çabalamak, okumak ve bilinçlenmek gerektiği ifade edilmiştir.

Köylerin (s. 254) şiirinde Ozan Ömer, işsizlikten bağı yanan köylüler özelinde vatandaşın acınacak hâllerine, köylülerin geçim şekilleri ve zorluklarına değinmiştir. Düziçi sınırları içinde Çitli Köyünde yer alan Düldül Dağı'nın haşmetini ve kendisinde uyandırdığı hayranlık duygusunu ifade eden *Düldül Dağı* (s. 95) şiiri de mahallî konularda yazılmış şiirlerindendir.

Saz eşliğinde âşıklar tarafından yapılan atışmalardan zaman içinde kalem şairleri de etkilenerek birbirleriyle atışmaya başlamıştır. Elbette birbiriyle atışacak kalem şairlerinin de belli bir olgunluğa erişmesi gerekmektedir. Neticede gerek âşık olsun gerekse kalem şairi olsun ikisinin de söyleyeceği belli ölçü ve kurallar dairesinde söylenen şiirdir. Biri sazın tellerine dokunarak söylüyor diğeri ise kâğıda yazarak söylüyor. Neticede yapılan eylem aynı ama birisi saz çaldığından âşık, diğeri kalemlerle yazdığından halk şairi diye bilinmektedir (Atmaca, 2018: 180). Bir kalem şairi olarak Ozan Ömer'in de atışmaları vardır. “*Âşık Mulla Emmi'den Cevap*¹⁶ (s. 58), *Bunlar Bir Atışmadır* (s. 58), *Mehmet Çakır'dan Cevap* (s. 59), *Çakır Dayı* (s. 60), *Bilemediniz* (s.61), *Mehmet Çakır'a Soru* (s. 62-63), *Böyle*

¹⁶ Bu şiir kendi şiiri değil ama kendi şiirine cevaptır. Ozan Ömer bu cevabi şiiri de kitabına almıştır.

Olur (s. 64), *Omar'ım* (s. 65)¹⁷, *Bekir'im* (s. 66), *Bekir'im II* (s. 67)" adlı şiirler Ozan Ömer'in kendi tanıdığı ve/veya akrabası olan kişilerle yaptığı atışmalardır. Bunlardan bir kısmı kendi atışması bir kısmı kendisine verilen cevaplardır.

Genel anlamda didaktik, satirik bir üsluba sahip olan Ozan Ömer bunun yanında lirik konularda ve lirik bir üslupla da şiirler yazmıştır. "*Kaşlarına* (s. 136), *Nolur* (s. 148)¹⁸, *Güzel II* (s.153), *Güzel III* (s. 161), *Görmedim* (s. 170), *Değme Bu Gönlüme* (s. 177), *Değmez* (s. 179), *Beni* (s. 183), *Gelir* (s. 187), *Onu* (s. 197), *Güzel IV* (s. 217), *Aşkına* (s. 228), *Dereler* (s. 240), *Söylesin* (s. 253), *Sevdiğim* (s. 257), *Olmayınca* (s. 263), *Gelirim* (s. 267), *Gidince* (s. 313), *Yaklaşmaz Sana* (s. 340), *Kış Olur* (s. 342) *Bu Dert Beni* (s. 348), *Köle Olurum* (s. 356), *Yaradan II* (s. 357), *Değil* (s. 358), *Karagözlüm* (s. 358), *Sevdiğim II* (s. 359), *Bunu Unutma* (s. 360), *Haberin Yok* (s. 360), *Nasıl Anlatayım* (s. 361), *Özür Dilerim* (s. 362), *Yanıyorsunuz* (s. 366), *Dönmemek Üzere* (s. 377), *Oğlum İçin* (s. 378)¹⁹" adlı şiirler Ozan Ömer'in lirik şiirleridir.

Bir çeşme başında otururken orada kendisi olduğu için su içmeden geçip giden kızlar için yazdığı *Kaşlarına* (s.136) şiirinde "*Hilal mıydı yay mıydı/Yüzleri dolunay mıydı/Gerdanı bahçe bağ mıydı/Görür müyüm düşlerini*" şeklinde geçen teşbih, istifham ifadeleri tam bir halk şiiri tarzında ifadelerdir.

Güzel II (s. 153) şiirini Ozan Ömer, eşinin "*bir şiir de bana yaz*" isteği üzerine yazmıştır. Birçok şiirinde eşiyile ilgili olumsuz duygu ve düşüncelerini daha önce ortaya koyduğumuz Ozan Ömer burada eşini:

| | |
|--------------------------|--------------------------|
| Gözleri ela gözlüdür | Bu da esmerin güzeli |
| Her zaman doğru sözlüdür | Sevmişim kalem yazalı |
| Fincan gibi ağızlıdır | Her yanında gül bezeli |
| Hak güzel yaratmış güzel | Hak güzel yaratmış güzel |
| Kısadır topak boyları | Ozan Ömer nolup nolsa |
| Huriden almış huyları | Hep senin yanında kalsa |
| Katıksız arı balları | Huyları da güzel olsa |
| Hak güzel yaratmış güzel | Bedende canları güzel |

şeklinde tasvir ederek âdeta eşiyile ilgili bütün olumsuz duygu ve düşüncelerden sıyrılmıştır.

Güzel III (s. 161) şiiri, Ozan Ömer'in eşine olan sevgisini ama aynı zamanda onda gördüğü eksiklikleri de dile getirdiği bir şiirdir.

Ozan Ömer, *Görmedim* (s. 170) şiirinde çeşitli yönlerden sevgi ile ilgili tarif, açıklama, kanaat ve

¹⁷ Bu şiir kendi şiiri değil Bekir Dağsever'in Ozan Ömer'in Çitli Köyü (s. 57) adlı şiire atfen yazdığı cevabi bir şiirdir.

¹⁸ Eşi ve evliliğiyle ilgili kısımda şiir verilmiş ve değerlendirilmiştir.

¹⁹ Ozanların yazmalarında söylemelerinde malum olduğu üzere yakınların ölümü de etkili olmaktadır. Ozan Ömer de 2022 yılında bir iş kazası sonucu harita mühendisi oğlunu kaybetmiş ve acısını hafifletmek için bu ağtı yakmıştır. Ağt şöyle dir:

| | | |
|---|--|--|
| Genç yaşında gitti guzum Bir babanın oğluyudu Elimizden bir şey gelmez Yaradanın kulu yudu | Üç guzusu yetim kaldı İlkbaharda güllü soldu Aklımda zikrimde kaldı Bir fidanın dalyıdı | Boyu tombul boyluyudu İnan güzel huyluyudu Eller ne derse desin Gerçek asil soyluyudu |
| Kara kaşlar kara gözler Kıfayetsiz kalır sözler Baba yavrusunu özler Oda onun gülüyüdü | Ozan Ömer acım çoktur Bu derdime çare yoktur Allah'ın takdiri hakır El-hak cennet yolu yudu | |

değerlendirmeleri vermiş ancak bu ortaya koyduğu sevgiyi hiç görmediğini belirtmiştir.

Değme Bu Gönlüme (s. 177) şiirinde Ozan Ömer, “zülflerin incitiyor sevdiğim” nakaratıyla gönül yarasından, bu gönül yarasının iyileşmemesinden, geçmemesinden ve zorluğundan bahsetmiştir. *Değmez* (s. 179) şiirinde de sevgisizlikten yakınan Ozan Ömer, çeşitli sebeplerle sevmeye değmeyecek insan tiplerini sergilemektedir. Bunlar arasında bir kaşığını iki etmeyen güzellerin bazıları, oturup kalkmayan, kalkıp çıra yakmayan, nafaka suyunu dökmeyen, kimi cırcır böceği, ocağı tütmeyen, kucağı zemheri soğuğu gibi olan, el malında gözü olan, başında poyrazlar esen, elinde mahareti olmayan, sağları ağartan, ecelinden evvel erkeği öldüren sevmeye değmeyecek kişilerden bahsedilmektedir.

Gurbete çıkma isteğiyle sevgiliye karşı yazdığı *Beni* (s. 183) şiiri Karacoğlan'ın “*Ela gözlüm ben bu elden gidersem/Zülfü perişanım kal melül melül*” (URL4) şiirine benzemektedir. şiirin ilk dörtlüğü:

Ben gidiyom bu ellerden sevdiğim
Gelenden gidenden sor beni beni
Ayrı kaldım kokladığım güllerden
Gayri hayalimle der beni beni

şekindedir.

Gelir (s. 187) şiiri, Ozan Ömer'in yine eşinin sevgisizliği ve ilgisizliğinden hareketle yazdığı, karşılıklı sevginin olmadığı yerde neler olacağına değindiği bir şiirdir.

Onu (s. 197) şiiri, sevgi tanımlarının yapıldığı bir şiirdir. şiirde: “*Sevgi gönüllerde kuştur/Bir tek söz uğurur onu/Yuvası çalı ya daşdır/Bir tek söz uğurur onu*” gibi sevgiye dair benzetmeler bulunmaktadır.

Güzel IV (s. 217) şiiri, Ozan Ömer'in sevdiği fakat babasının kendisine almadığı, haberim olsaydı seninle kağardım diyen kıza hitaben ona olan aşkını, aşk acısını anlattığı bir şiirdir. *Aşkına* (s. 223) şiirinde Ozan Ömer, âşıklara zulmeden, aman bilmeyen, imandan çıkmış, sevginin ilaç olduğunu bilmeyen, gül versen de diken diye dermeyen, aşkı solduran, kimi küsen kimi naz eden güzellerden bahsetmektedir.

Dereler (s. 240) şiiri, yedili hece ölçüsüyle mâni tarzında bir şiirdir. şiirde “*Derenin yukarısı/Bayırlıdır bayırlı/Seni bana yazmışlar/Hayırlıdır hayırlı*” gibi dere kenarının kendisinde uyandırdığı sevgi ve sevinç görölmektedir.

Gelirim (s. 267) şiirinde Ozan Ömer, iki sevgiliden birinin mutlaka evvel öleceğini düşünerek, kendi sevgilisinin kendinden önce öldüğünü farz ederek ardından neler düşündüğünü, neyin, ne kadar, nasıl etkileneceğini hayal ederek şiire dökmüştür.

Diğer lirik şiirlerinde Ozan Ömer; sevgi dolu muhabbetin, Allah için sevişenlerin, hasret kalıp kavuşanların, tatlı tatlı konuşanların yoksunluğu (s. 253), sevdiğinden incinme, ona kırılma, sevgili özlemi, kavuşma isteği (s. 257), gönlüne göre yar olmayınca dünya malının gereksizliği, aşksızlık (s. 263), yaşlılık, yaşlılığın getirdikleri ve insan üzerindeki etkisi (s. 313), gönülden heves etme ancak güzellerin kendisine yaklaşmaması, gençliğin elden gitmesi, yaşlanmayla beraber güzellerin yüzüne bakmaz olması (s. 340), birbirini sevmeyen insanların yazlarının kiş olması, göz göze gelince neşe verilmediğinde ümitlerin düş olması (s. 342), çocuk yaşta kaptığı romatizmalı hastalıklar ve nüksetmesi, bedeni yorgunluk, hastalıklar (s. 348), sevip de alamadığı güzel ve ona duyduğu aşk (s. 356), eski sevgilisi ve onun güzelliği, onun hayali (s. 357), gece gündüz zihnini ve hayal dünyasını meşgul eden eski sevgilisi,

ona duyduğu özlem, onun yanında olma isteği, ona vaatleri, sevgisinin ve sevgilisinin kendisi üzerindeki etkisi (s. 358, 359, 360), sevdiğinden gelen mektup ve buna istinaden sevdiğinden özür dileme (s. 362), beşerî aşka tutulduğunun dile getirilmesi, bundan duyduğu rahatsızlık ve kendisinin ilahî aşktan başka aşkın olmadığını belirtmesi (s. 366) gibi konuları da lirik bir şekilde işlemiştir.

Ozan Ömer'in bir sıcak yaz akşamında duygu ve düşüncelerini serbest nazım birimiyle ve serbest ölçüyle yazdığı *Dönmemek Üzere* (s. 377) şiiri Halk Edebiyatı sınırları içinde değerlendirilemeyecek bir şiirdir. Oldukça hüznü ve kasvetli bir ortamın tasvir edildiği şiirde âdeta her şey ozanın gözyaşlarına ve hüznüne eşlik etmektedir. Şiirde durgun, kasvetli, ölüm nihayetli, melankolik bir tablo resmedilmiştir. Aliterasyon, asonans, tekrarlar, devrik cümleler ve yer yer kafiyeyle ahengin sağlandığı şiir şöyledir:

Bir sıcak yaz akşamı
Akarken gözlerimden yaş
Mehtaba baktım o da solgun
Güllere döndüm onlar da solgun
Çevreye baktım herkes yorgun
Çocuklar oyuncaklar hepsi durgun
Biraz daha geçecekti takvim
Yapraklarından yırtar gibi
O, günlere tekrar bakmayacak
Küstüm insanlara,
Sanki hiç hatırlamayacak kadar umutsuz
Küstüm bu koca dünyaya
Tekrar tanışmamak üzere
Yine karşılaşmamak üzere
Tekrar barışmamak üzere
Kırıldım dostluğa
Umutsuzca koyuldum yola
Bindim ayaksız sala
Tekrar dönmemek üzere

Kitabın 18-21. sayfalarında da Ozan Ömer, ölçü, nazım birimi ve kafiye kullanmadan, tahkiye esaslı, kendi iç konuşması şeklinde, sevgi muhasebesi yaptığı *Sevgi Nedir ki* (s. 18-20) sorusuna kendince cevap verdiği üç sayfalık bir şiir vermektedir. Bu şiir de Halk Edebiyatı tarzında değildir.

Sonuç

Bu çalışmada Osmaniye Düziçi kalem şairlerinden hâlâ hayatta olan ve şiirlerinde Ozan Ömer mahlasını kullanan Ömer Kırmıt'ın hayatı, kitabı ve edebî kişiliği üzerinde durulmuştur. 400'ün üzerinde şiiri bulunan Ozan Ömer, kendi imkânlarıyla eş dost ve akrabalarına hatıra kalması düşüncesiyle bir şiir kitabı yayınlamıştır. Bu çalışmada Ozan Ömer'in şiirleri, ele aldığı konular ve kendisinin şiir yazma sebeplerine istinaden sınıflandırılmış, her bir sınıftaki şiirlerle hepsiyle ilgili olmasa da açıklama yapılmış ve Ozan Ömer'in fikriyatı ortaya konmaya çalışılmıştır. Şiirlerden örnekler verilerek, sayfa numaraları belirtilerek açıklamalar yapılmıştır. Genel olarak şiirleri: "babasının kendisi okutmaması, okuma isteği, babaların genel tavrını anlatan şiirleri; sevgisizlik, evliliği, evliliğinin iyi gitmemesi, eşyle

ilgili duygu ve dūřüncelerini anlatan Őiirleri; ailesinin kendilerini ziyarete gelmemesi, ailesi ve yakınlarının ilgisizliği, dostlardan ve çevreden Őikāyet, kendilerine karşı tavırları ve buna üzölmesiyle ilgili duygu ve dūřüncelerini anlatan Őiirleri; bir devlet memuru olması, kalabalık bir aileye sahip olması buna bağlı olarak hayat kavgasında bař etmeye çalıştığı maddiyat, fakirlik, olumsuz ekonomik koşullar, hayat pahalılığı, borç yükü, ağır yaşam koşulları ve bunlarla mücadeleyle ilgili duygu ve dūřüncelerini anlatan Őiirleri; dönemle ilgili dinī, siyasi, askerī, sosyal, beřerī, kültürel konular, bozukluklar, yalan, yalancılık, riyakarlıklar, dejenerasyon, zamaneden Őikayet ve bu tür konularda eleştiri, tespitleri ve oğtleri, dönemin zihniyetini ele aldığı Őiirleri; millī duygu ve dūřünceleri, heyecan ve coşkuları dile getiren, Türk milletinin tarihī derinliklerine kadar yeni nesile aktarılması gerektiğini vurguladığı, yerinde duran veya sayan Türk ve Türk gençliğinin tarihteki başarılarından örnek alması gerektiğini ifade eden Őiirleri; eğitim oğretimle ilgili Őiirleri; Müslümanca duygulanış ve dūřüncenin mahsulü denebilecek lirik yahut didaktik parçaların olduğu, İslami bilgilere yer verdiği, bazı Őiirlerinde Allah inancı ve sevgisini dile getirdiği, millī birliği telkin etmek, sosyal çevrenin olumsuz yöndeki değişimlerinden duyduğu rahatsızlığı belirtmek gibi maksatlarla dinī hususlara dikkat çektiği, birtakım manzum sözlerinde ise değişik münasebetlerle İslam dininin semavi kitaplar, peygamberler, ahiret ve kadere iman esaslarına, dua, Őükür gibi konuları ele aldığı, İlahī düzen, inanç, kader, ölüm, ahiret, yaratılış, kaderden Őikāyet, nefsi terbiye etme, fani dünya, gafil insanlar, Allah'a yakarış ve mistik konuları ele aldığı Őiirleri; dođa, dođa sevgisi, köy özlemi, pastoral duygu ve dūřünceleri muhtevi Őiirleri; kadınlarla ilgili Őiirleri; millī ve mahallī konular yanında bütün insanların daha müreffeh, mutlu ve huzurlu bir dünyada yaşamaları ve ayrımcılık ve ötekileştirmenin olmadığı bir insanlık dūřüncesini dile getirdiği, evrensel konuları ele aldığı Őiirleri; mahallī konularda yazdığı Őiirleri; atışmaları; lirik Őiirleri şeklinde sınıflandırılabilir. Didaktik ve satirik bir üsluba sahip olan Ozan Őmer, aynı zamanda bazı Őiirlerinde lirik tarafını da göstermektedir. Lirik Őiirlerinde Karacaođlan gibi; dinī ve mistik konularda Yunus gibi, siyasi, sosyal, ekonomik, kültürel ve millī konularda Abdurrahim Karakoç gibi bir söyleyişle konuları ele alan Ozan Őmer halk Őiiri tarzındaki Őiirleriyle önemli bir kalem Őairidir ve bitirme tezleriyle üzerine çalışmalar yapılmış olsa da ilk defa bu çalışmada bilimsel olarak ele alınmıştır.

Kaynakça

- Aktaş, Ş. (2009). *Şiir tahlili -teori ve uygulama-*. Ankara: Akçağ Yay.
- Arı, A., Duranoğlu, S. (2022). Ekonomik hayatın klasik Türk şiirindeki yansımaları ve devalüasyon/enflasyon temalı bir şiir örneği. *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, 29, s. 165-177.
- Atmaca, S. (2018). Kahramanmaraşlı kalem şairlerin atışma örnekleri. *Sosyal Bilimler Dergisi / The Journal of Social Science*, Yıl: 5, Sayı: 19. s. 178-203.
- Ayverdi, İ. (2011). *Misalli Türkçe sözlük*. İstanbul: Kubbealtı Yay.
- Bilgen, K. (2020). Nitel bir veri analizi yöntemi olarak doküman analizi. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. Journal of Social Sciences Institute* . Sayı 15. s. 171-189.
- Boratav, P. N. (2000). *Halk edebiyatı dersleri*. İstanbul: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Dalyan, A. (2016). Edebiyatta zihniyet incelemesi ve Ahmed Paşa'nın Kerem redifli kasidesinde zihniyet çözümlemesi. *Bilig*. 78. s. 327-359.
- Dizdaroğlu, H. (1968). Halk şiirinde türler. *Türk Dili Türk Halk Edebiyatı Özel Sayısı*, XIX (207). s.186-293.
- Tökel, D. A. (2002). Şairin ekonomisi, ekonominin şiircesi: Divan şairleri ve ekonomik hayat. *İlmi Araştırmalar*. 13. s. 151-174.
- Kalkan, K. (2015). *20. yüzyıl Türk halk şairleri*. İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- Karadaban, A., Kaplan, C., Özek, Ö., Çaksu, C., Aküzüm, F. & Aydın, M. (2023). Nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelenmesi. *International Social Mentality and Researcher Thinkers Journal*, (Issn:2630-631X) 9(67): 2666-2670. DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/smrvi>.
- Kırmıt, Ö. (2022). *Dünü bugünü yarım anlatır: şiirler ve hayata bakış*, Osmaniye: Basım evi yok.
- Günay, U. (2015). *Türkiye'de âşık tarzı şiir geleneği ve rüya motifi*. Ankara: Akçağ Yay.
- Güzel, A. ve Torun, A. (2010). *Türk halk edebiyatı el kitabı*. Ankara: Akçağ Yayınları, 6. bs.
- Kartal, A. (2023). Çobanlıktan ozanlığa bir kalem şairi: Ozan Seyfi ve şiirleri. *Selçuk Türkiyat*, (58). s. 111-134.
- Köprülü, M. F. (1962). *Türk saz şairleri I*. Ankara: Millî Kültür Yay.
- Köprülü, M. F. (2012). *Edebiyat araştırmaları 1*. Ankara: Akçağ Yay.
- Bars, M. E. (2020). Âşık kimdir?. *Uluslararası Halkbilimi Araştırmaları Dergisi*. c. 3. s. 168-193.
- Alay, O. (2019). Sözlü gelenek öznesi olarak saz şairi, âşık ve halk şairi terimleri. *Türk Dili*. Eylül. s. 10-14.
- Peker, S. (2022). Aksaraylı âşık Türyan Gözüüm'ün sanat anlayışı ve destanları üzerine bir değerlendirme. *SUTAD* (55). s. 135-149.
- Sak, R., Şahin Sak, İ. T., Öneren Şendil, Ç., & Nas, E. (2021). Bir araştırma yöntemi olarak doküman analizi. *Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 4(1), 227-250. <http://doi.org/10.33400/kuje.843306>
- Uğurcan, S. (2012). Zihniyetlerin yansıma alanı olarak Peyami Safa'nın romanları ve şahıslar dünyası. *Erdem*. 62 *Peyami Safa Özel Sayısı*. s. 261-276.
- Yar Yıldırım, V. (2020). Eğitimi şairden anlamak. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, 11(22), s. 199-227.

İnternet Kaynakları

URL 1, Âşık Edebiyatı, Erişim linki:

https://tr.wikipedia.org/wiki/T%C3%BCrk_halk_edebiyat%C4%B1, Erişim tarihi: 7.05.2024).

URL2, Şiir Ve Zihniyet Şiirde Zihniyet Nedir? Erişim Linki: <https://aytedebiyat.com/siir-ve-zihniyet->

siirde-zihniyet-nedir/. Erişim tarihi: 7.6.2024.

URL3, Elif Çağla Attaroğlu. Sosyal Şiir: İnsanî ve Millî Meseleler Çevresinde Yazılan Poetik Şiirler.

Erişim Linki:

https://www.academia.edu/99441718/SOSYAL_%C5%9E%C4%B0%C4%B0R_%C4%B0nsan%C3%AE_ve_Mill%C3%AE_Meseleler_%C3%87evresinde_Yaz%C4%B1lan_Poetik_%C5%9Eiirler. Erişim Tarihi: 7.6.2024).

URL4, Ela Gzlm Ben Bu Elden Gidersem, Erişim linki:

https://tr.wikisource.org/wiki/Ela_G%C3%B6zl%C3%BCm_Ben_Bu_Elden_Gidersem, Erişim Tarihi: 13.08.2024.

URL5, Genç Mühendisin Acı Sonu, erişim linki:

[https://basakgazetesi.com/haber/gen_muhendis_aci_sonu-621946.html](https://basakgazetesi.com/haber/genç_muhendis_aci_sonu-621946.html), Erişim tarihi: 16.08.2024.

EK:

